

Pla territorial de Mallorca

MODIFICACIÓ NÚM. 3 DEL PLA TERRITORIAL INSULAR DE MALLORCA PTIM

APROVACIÓ DEFINITIVA (acord de Ple de 11 maig 2023)

DOCUMENT V.

EAE-1. ESTUDI AMBIENTAL ESTRATÈGIC

ELABORAT PER:

Consell de
Mallorca

cotesa

CONTINGUT

1. INTRODUCCIÓ	3
2. OBJECTIUS I CONTINGUTS DE LA MODIFICACIÓ DEL PTIM	5
2.1. Abast de la modificació	5
3. INCIDÈNCIA EN ALTRES PLANS O PROGRAMES DE CONTEXT TERRITORIAL.....	7
4. ASPECTES RELLEVANTS DE LA SITUACIÓ ACTUAL DEL MEDI AMBIENT	17
4.1. Impactes ambientals, paisatgístics i patrimonials generats per les modificacions proposades.....	17
4.2. Descripció de les característiques ambientals generals	20
4.2.1. Rellu i morfologia del territori.....	20
4.2.2. Clima i canvi climàtic.	21
4.2.3. La quantitat i la qualitat de l'aigua.....	26
4.2.4. Usos de sòl (LULUCF).....	29
4.2.5. Patrimoni natural i cultural	30
4.3. Característiques mediambientals de les zones afectades: àmbits urbans afectats per la M3PTIM.....	33
4.3.1. Avaluació específica dels àmbits objecte d'anàlisi	34
4.3.2. anàlisi d'afeccions de la modificació 3 del PTI.....	35
4.3.3 Síntesi	41
5. OBJECTIUS PREVISTOS DE CARÀCTER MEDIAMBIENTAL	42
6. CONSIDERACIONS TÈCNIQUES	45
6.1. Quantificació sintètica dels ajustos i modificacions realitzades	53
7. ANÀLISI D'ALTERNATIVES	55
8. EXIGÈNCIES D'AVUACIÓ I MESURES DIRECTES.....	60
9. ALTRES DOCUMENTS I ANNEXOS	64

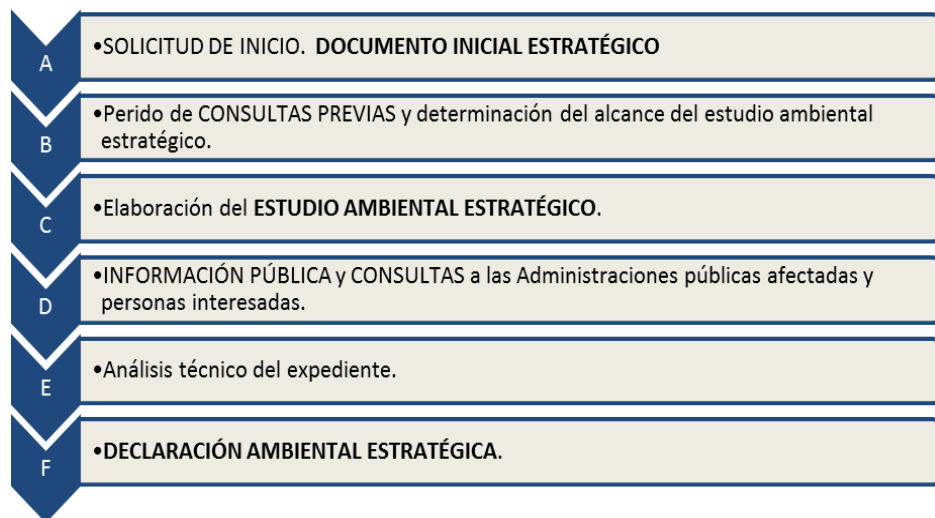
1. INTRODUCCIÓ

Aquest document forma part del procés d'elaboració de la Modificació núm. 3 del Pla Territorial Insular de Mallorca i es redacta segons el que disposa la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental de l'estat, i en el Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

S'estableix la necessitat de sotmetre a avaluació ambiental estratègica ordinària els plans que aprovin les administracions de les Illes Balears, amb determinades característiques.

Aquest Pla territorial insular està subjecte al tràmit d'avaluació ambiental estratègica ordinària.

El procediment d'avaluació ambiental d'aquest pla i els seus documents específics al llarg de tot el procediment són els següents:

El procediment va ser iniciat mitjançant el lliurament amb data 13/05/2021 de la sol·licitud d'inici de Procediment d'Avaluació Ambiental Estratègica Ordinària de la modificació núm. 3 del PTIM, juntament amb la documentació exigida (A l'esquema).

Un cop rebuda la CMAIB ha desenvolupat les consultes o previstes i posteriorment ha generat el document d'Abast de l'Estudi Ambiental Estratègic. (B a l'esquema)

Per tant, aquest document consisteix en allò assenyalat com a document C a l'esquema: l'Estudi Ambiental Estratègic.

Els continguts d'acord amb l'Annex IV de la Llei són els següents:

- Un esbós del contingut, objectius principals del pla i relacions amb altres plans i programes pertinents.
- Els aspectes rellevants de la situació actual del medi ambient i la probable evolució en cas de no aplicació del pla o programa.
- Les característiques mediambientals de les zones que es puguin veure afectades de manera significativa i la seva evolució tenint en compte el canvi climàtic esperat en el termini de vigència del pla o programa.
- Qualsevol problema mediambiental existent que sigui rellevant per al pla o programa, incloent-hi en particular els problemes relacionats amb qualsevol zona d'especial importància mediambiental, com ara les zones designades de conformitat amb la legislació aplicable sobre espais naturals i espècies protegides i els espais protegits de la Xarxa Natura 2000.

- Els objectius de protecció mediambiental fixats en els àmbits internacional, comunitari o nacional que tinguin relació amb el pla o programa i la manera com aquests objectius i qualsevol aspecte mediambiental s'han tingut en compte durant la seva elaboració.
- Els probables efectes significatius al medi ambient, inclosos aspectes com la biodiversitat, la població, la salut humana, la fauna, la flora, la terra, l'aigua, l'aire, els factors climàtics, la seva incidència en el canvi climàtic, en particular una avaluació adequada de la petjada de carboni associada al pla o programa, els béns materials, el patrimoni cultural, el paisatge i la interrelació entre aquests factors. Aquests efectes han de comprendre els efectes secundaris, acumulatius, sinèrgics, a curt, mitjà i llarg termini, permanents i temporals, positius i negatius.
- Les mesures previstes per prevenir, reduir i, en la mesura del possible, compensar qualsevol efecte negatiu important en el medi ambient de l'aplicació del pla o programa, incloent-hi aquelles per mitigar-ne la incidència sobre el canvi climàtic i permetre'n l'adaptació.
- Un resum dels motius de la selecció de les alternatives contemplades i una descripció de la manera com es va realitzar l'avaluació, incloses les dificultats, com ara deficiències tècniques o manca de coneixements i experiència que es poguessin haver trobat a l'hora de demanar la informació requerida .
- Un programa de vigilància ambiental en què es descriguin les mesures previstes per al seguiment.
- Un resum de caràcter no tècnic de la informació facilitada en virtut dels epígrafs precedents.

Una vegada superada la fase d'informació pública i consultes a les administracions públiques afectades i a les persones interessades (D), s'estima convenient dur a terme una actualització del document per a facilitar la seva anàlisi tècnica en vistes a l'emissió de la Declaració Ambiental Estratègica corresponent.

2. OBJECTIUS I CONTINGUTS DE LA MODIFICACIÓ DEL PTIM

La modificació nº3 del PTI que se sotmet a avaluació ambiental estratègica té els següents objectius i continguts generals:

1. Avaluar el context en el qual es troben les unitats d'actuació en sòl urbà dels planejaments urbanístics dels diferents municipis de Mallorca, excepte Palma, dins del marc de l'article 2 del Decret llei 9/2020, reconsiderant la seva classificació urbanística segons les circumstàncies que concorrin.
2. Actualitzar la delimitació de les àrees de desenvolupament urbà i urbanitzable així com les àrees d'assentaments en paisatges d'interès, d'acord amb els canvis de classificació realitzats pel planejament urbanístic i per la legislació vigent.
3. Estudiar les necessitats i paràmetres de creixement del sòl urbanitzat als diferents municipis i nuclis de població de l'illa d'acord amb la seva funcionalitat territorial, una projecció demogràfica actualitzada, les dinàmiques socioeconòmiques i la dificultat de l'accés a l'habitatge, sempre sota un paradigma de sostenibilitat territorial i d'adaptació al canvi climàtic.
4. Desplegar l'Estratègia del Paisatge del Consell de Mallorca des d'una mirada interpretativa, transversal i respectuosa amb el medi ambient i els valors naturals i culturals de l'illa, afavorint la integració paisatgística dels assentaments de naturalesa urbana.
5. En conseqüència, avaluar la classificació d'àmbits de sòl urbà o urbanitzable si aquests resulten contraris al model territorial exposat al PTIM.
6. Reconsiderar les Àrees de reconversió territorial i els Àmbits d'intervenció paisatgística que, afectant àrees de desenvolupament urbà i urbanitzable, o assentaments en paisatge d'interès, hagin sofert canvis significatius en les circumstàncies que les van motivar originalment o en les seves condicions de desenvolupament, en vistes a reorientar els seus objectius i línies d'actuació.
7. Adaptar les categories del sòl rústic a l'entorn dels nuclis de població i reconsiderar els paràmetres d'assentament per als nous desenvolupaments urbanístics en termes de millora de la integració paisatgística i de la sostenibilitat territorial.
8. Establir una base d'informació geogràfica i assentar un sistema d'indicadors coherent i útil que facilitin el seguiment i el control dels processos de desenvolupament urbà.
9. En vista dels canvis sobrevinguts a la legislació, coordinar el PTIM amb la normativa vigent, especialment a les àrees de desenvolupament urbà i urbanitzable o a les àrees d'assentament en paisatges d'interès, i el seu entorn, tant als seus Títols com a les disposicions, normes d'ordenació i annexes del Pla. Inclou l'actualització de determinades categories de sòl rústic a les delimitacions legalment vigents..
10. Desenvolupar les millores tècniques necessàries per al desenvolupament efectiu del PTIM.

2.1. ABAST DE LA MODIFICACIÓ

Entre els diversos aspectes que inclou aquesta modificació núm. 3 del Pla territorial de Mallorca cal destacar com a principal el que es refereix al compliment del mandat legal (art.2 DL9/2020) de subrogació de competències en favor del Consell insular per a exercir la potestat d'alteració dels planejaments urbanístics municipals en relació als àmbits de sòl urbà no consolidat que reuneixin determinades característiques. L'abast d'aquesta modificació es deriva de l'anàlisi de les circumstàncies objectives que concorren en cada cas. El relativament breu termini legal de tramitació fixat ha condicionat delimitar l'abast d'aquesta modificació als mitjans i recursos disponibles per a portar-la a bon terme.

No obstant això, per motiu de coherència amb l'estructura del model territorial insular vigent s'ha considerat convenient escometre amb aquesta modificació núm. 3 del PTIM altres aspectes que concerneixen al sistema d'assentaments urbans i pautes de creixement de tal manera que s'aprofundeixi

en la millora de la seva sostenibilitat territorial i la seva integració paisatgística en l'entorn, tot això en el marc de nombrosa normativa sobrevinguda entre la qual destaca la Llei 10/2019, de Canvi climàtic de les illes Balears, la legislació urbanística vigent i l'Estratègia de Paisatge del Consell de Mallorca en aplicació del Conveni Europeu del Paisatge (Florència, 2000). Amb tot, no és propòsit d'aquesta modificació una revisió general del model territorial insular, que queda fora del seu abast.

En últim lloc s'ha aprofitat la circumstància per a introduir les millores tècniques aconsellables per a una actualització del Pla i per a facilitar la seva aplicació en el dia a dia.

3. INCIDÈNCIA EN ALTRES PLANS O PROGRAMES DE CONTEXT TERRITORIAL

S'enumeren els plans territorials de caràcter sectorial més significatius de l'illa de Mallorca així com les modificacions que s'hi tramiten amb afecció.

- **Pla Director Sectorial de Pedreres de les Illes Balears (Decret 77/1997, d'11 de juny), revisat posteriorment pel Decret 61/1999, de 28 de maig. Pendent d'elaboració el PDS de pedreres de Mallorca.**
- **Revisió del Pla Director Sectorial de Carreteres, de Mallorca, (3 de desembre de 2009 i publicat - BOIB 17/12/2009)**
- **Revisió del Pla Director Sectorial de Residus Urbans de l'illa de Mallorca, (6 de febrer). de 2006, BOIB 35 de 9/03/2006), derogat, parcialment vigent en règim transitori. Pla Director Sectorial per a la Gestió dels Residus de construcció, demolició, voluminosos i pneumàtics usats de la Illa de Mallorca, de 8 d'Abril de 2002, (BOIB 141 13/11/2002) derogat, parcialment vigent en règim transitori.**
- **Pla director sectorial d'Equipaments Comercials de Mallorca (PECMA), d'1 d'abril de 2019 (BOIB 63 de 9/05/2019)**
- **Pla d'Intervenció a Àmbits Turístics de Mallorca (PIAT), de 9 de juliol de 2020 (BOIB 126 de 16/07/2020).**

El Pla territorial insular és un document normatiu de rang superior als Plans Directors Sectorials insulars. Per tant, és la pròpia normativa d'aquest la que enquadra els objectius a desenvolupar per ells.

Per això, en aquesta modificació, i d'acord amb l'objectiu d'actualització legislativa i adequació, s'han modificat diverses normes que regulen i emmarquen els plans directors sectorials.

Aquesta modificació opta en primer lloc per adequar les determinacions normatives d'aquest instrument (PTI) les actualitzacions dels Plans Directors Sectorials que han estat desenvolupats durant el temps de vigència del Pla. El motiu és clarificar alguns dels problemes i les limitacions que han afrontat aquests plans en el seu desenvolupament, deguts tant a legislació sobrevinguda, com a evolució de l'enfocament temàtic i/o per millores de les solucions tècniques o jurídiques. Per tant, en base a l'actualització conceptual jurídica i tècnica s'ha optat per modificar l'enquadrament normatiu de les normes 60, 61, 62, 63 i 64 per complir fidelment els objectius.

- Així s'ha renovat la Norma 60 relativa al Pla d'Ordenació de l'Oferta Turística de l'illa de Mallorca. En 2020 es va aprovar definitivament el Pla d'Intervenció en Àmbits Turístics de Mallorca (PIAT), que ha substituït al Pla d'Ordenació de l'Oferta Turística (POOT) que en el seu moment ja va ser derogat per la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del Turisme de les Illes Balears. El nou pla ha de procurar *“contribuir a ordenar l'activitat turística; proposar infraestructures i dotacions turístiques; establir densitats i límits, amb la finalitat d'impulsar la millora dels teixits turístics; reduir en allò que sigui possible l'estacionalitat, diversificant l'oferta; i reconèixer àmbits que necessitin de renovació integral.”*

El principal objectiu del PIAT ha de ser la reconsideració del model turístic actual per avançar cap a un altre de més equilibrat, responsable i divers, que serveixi tant als visitants com als residents de l'illa. Per això es proposa ordenar l'activitat a nivell territorial en coordinació amb els plans territorials, amb un ampli rang de mesures, entre les quals:

- Definir estàndards i normes de distribució dels elements supramunicipals amb impactes territorials, com ara equipaments, infraestructures, sistemes generals, serveis i activitats d'explotació de recursos turístics.

- Mitigar la pressió sobre els ambients saturats limitant o disminuint el nombre de places turístiques establertes.
- Estimar els recursos, disponibles, necessitats, dèficits o superàvits i la seva distribució al llarg del territori, així com les possibles mesures correctores.
- Garantir un ús més sostenible i competitiu dels recursos, que consideri tant visitants com residents.

Respecte a la norma 62 referida al Pla director sectorial de Carreteres, s'introdueix la possibilitat d'elaborar un pla especial territorial de millora de la mobilitat viària i del foment del transport públic mitjançant l'estacionament per a l'intercanvi modal, amb especial atenció a la relació amb Palma, amb aposta per la intermodalitat i per la qualitat en la seva execució, que atengui el seu impacte en l'accés als nuclis, el seu tractament vegetal i paisatgístic i el seu potencial com a zona de producció d'energia renovable. Així mateix s'introdueixen referències al disseny d'aparcaments dissuasius orientats a minimitzar l'accés rodat als centres urbans.

- De la mateixa manera, s'ha renovat i modificat la **Norma 63 relativa al Pla Director Sectorial d'Equipaments Comercials**.

Convé actualitzar les indicacions que estableix el PTI, algunes de les quals no s'avenen a la legislació vigent en matèria comercial i de serveis, i així mateix harmonitzar el seu contingut amb el del recentment aprovat, a l'abril del 2019, Pla Director Sectorial d'Equipaments Comercials de Mallorca (PECMa) per a establir el model territorial comercial.

En l'elaboració del PECMa es van assumir una sèrie d'indicacions legals sobrevingudes van exigir la revisió de l'abast i els continguts de la Norma 63. Així mateix, el procés d'elaboració i aprovació del PECMa ha servit per incorporar altres objectius d'acord amb l'enfocament d'impactes sobre la mobilitat i el canvi climàtic. a més d'aprofundir la rellevància de la proximitat a la qualitat de vida de la ciutadania. Tot això conclou que la norma 63 ha de ser adaptada d'acord amb les normatives sobrevingudes, i per tant alguns dels seus punts han de ser modificats o eliminats, en concret tots aquells relacionats amb la regulació amb perspectiva econòmica. El contingut dispositiu de la norma 63 es proposa en els termes següents:

- *Són objectius generals del Pla Director Sectorial d'Equipaments Comercials:*
 - *Fomentar el benestar de la població assegurant un nivell suficient d'equipament comercial capaç de garantir amb equilibri els diversos drets que hi conflueixen, entre els quals hi ha el de la competència lliure i lleial i el de la protecció de les persones consumidores.*
 - *Establir els criteris que conformen les raons imperioses d'interès general en el marc de la legislació europea, estatal i autonòmica en relació amb el model territorial comercial de Mallorca.*
 - *Impulsar la gestió territorial sostenible, entesa com l'equilibri entre els recursos territorials i ambientals disponibles i els requerits per al desenvolupament del sector comercial, juntament amb la resta dels usos del territori, sense deteriorar la qualitat de vida de les generacions presents i futures, i tenint present el context territorial singular que suposa el fet de la insularitat (Carta Europea d'ordenació del Territori).*
- *I amb més concreció territorial els objectius següents:*
 - *Potenciar activitat comercial de les capçaleres comarcals d'Inca i Manacor, com a centres d'activitat a impulsar.*
 - *Revitalitzar els centres urbans amb vocació comercial, especialment els de Palma, Inca i Manacor.*
 - *Dignificar el comerç a les zones turístiques i alhora ordenar-ne la ubicació evitant-ne la barreja indiscriminada amb l'ús residencial.*
 - *Revitalitzar llotges i mercats*

- S'ha renovat i modificat la Norma 64 relativa al **Pla Director Sectorial de residus no Perillosos**.
Amb posterioritat a l'aprovació del PTIM s'ha anat desenvolupant un important desplegament regulador tant des de les directives europees com a la legislació estatal i autonòmica en els aspectes relatius al tractament dels residus no perillosos. Així mateix, en desenvolupament dels mandats legals i del mateix PTI, amb data 18 de juny de 2019 es va aprovar de manera definitiva del **Pla Director Sectorial de Residus no Perillosos de l'illa de Mallorca (PDSRNPMA)**. Aquest context es fa necessària la revisió del text de la Norma 64 perquè es coherent amb aquest marc legal i els objectius revisats del mateix.

Per això se n'ha alterat la redacció:

En el marc de la Llei 6/1999, de 3 d'Abril, de les Directrius d'Ordenació Territorial de les Illes Balears i de Mesures Tributàries, i de la Llei 14/2000, de 21 de desembre, d'Ordenació del Territori (LOT), de les Directives 2008/98 sobre els residus i a la seva transposició pel Reial decret 1481/2001, pel qual es regula l'eliminació de residus mitjançant dipòsit a l'abocador; a la Directiva 1999/31/CE Relativa a l'abocament de residus, a la Directiva 94/62/ce Relativa als envasos i residus d'envasos, a la Llei 22/2011 de Residus i sòls contaminats, així com a la resta de la normativa d'aplicació de desenvoluparà el/s Plans Directors Sectorials de Residus No Perillosos:

El seu desenvolupament es farà d'acord amb els principis previstos en la legislació sectorial vigent de responsabilitat ampliada a els productes, de qui contamina paga, de proporcionalitat del cost de la gestió i de la suficiència econòmica, el principi de precaució i el de responsabilitat compartida

El Pla atindrà els següents criteris:

- 1. S'han d'establir la localització i les característiques de les zones d'emmagatzemament, de tractament i de dipòsit dels residus no perillosos, tenint en compte la minimització d'impactes i la integració paisatgística.*
 - 2. El Pla director sectorial s'orientarà a la reducció del volum de residus produïts i a l'augment de l'aprofitament d'aquests residus. Es promourà la recollida selectiva en origen per a tota la població.*
 - 3. S'augmentaran el reciclatge, la reutilització, la recuperació i l'optimització dels mètodes de tractament, de valorització energètica i d'abocament segons els criteris econòmics, socials i ambientals.*
 - 4. S'establiran les mesures correctores i els programes diversió necessaris per recuperar els sòls contaminats de tot tipus. Així mateix, s'establiran normes que en consideració a la vulnerabilitat dels terrenys a la contaminació, evitin en el futur nous processos de degradació."*
- D'altra banda, si bé no s'ha desplegat el Pla Director Sectorial de Camps de Golf, previst al vigent Pla territorial, se'n modifica la regulació de forma ostensible. S'opta per minimitzar l'abast d'aquest pla i actualitzar el contingut de la previsió legal d'un Pla Director Sectorial de Camps de Golf per a la qual cosa es modifica completament la Norma 61 "Pla Director Sectorial de Camps de Golf" (ED).

Se n'ha reduït notablement l'abast, evitant qualsevol suggeriment a la creació de noves instal·lacions i se centra en la millora de l'eficiència i la reducció d'impacte de les instal·lacions existents.

Per això se n'ha alterat la redacció atès el contingut següent:

Norma 61 "Pla Director Sectorial de Camps de Golf" (ED)

- 1) Serà objecte del pla l'ordenació de l'oferta de camps de golf i de la seva oferta complementària.
- 2) No es permetrà la implantació de nous camps de golf ni l'ampliació en extensió dels existents.
- 3) No es permetrà la implantació de nova oferta d'allotjament, residencial o turístic, ni l'ampliació de l'existent.
- 4) S'han de desenvolupar les mesures necessàries per corregir els impactes ambientals i paisatgístics generats.

Davant la necessitat legal de mantenir la previsió d'un Pla Director Sectorial s'ha optat per regular aquesta activitat d'acord amb les exigències ambientals i de consum de recursos i de minimitzar l'impacte que puguin tenir els camps de golf existents. S'opta per no permetre la creació de nous camps de golf, ni d'ampliació dels existents; a més d'instar que aquest Pla desenvolupi les mesures tendents a corregir els impactes ambientals i paisatgístics que poguessin haver generat els existents.

■ Incidència del pla sobre el planejament urbanístic vigent

Assenyalar que el marc legal establert amb la DT 11ª de la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears (LUIB) va preveure dins del seu règim transitori la situació en què quedaven els terrenys classificats al planejament general com a sòl urbà però que no comptaven amb els serveis urbanístics bàsics i els considerava sota la categoria de sòl urbà sense urbanització consolidada. En existir sota l'adscripció de Sòl urbà sense urbanització consolidada una gran varietat de situacions, la LUIB va instar els ajuntaments que, dins d'un termini transitori, definissin el règim urbanístic d'aplicació en funció de la situació real, del sòl i de les actuacions urbanístiques necessàries o no per arribar a la consideració de solar.

Una vegada transcorregut el termini legal conferit als ajuntaments per a l'actualització del règim urbanístic dels sòls urbans sense la urbanització consolidada, es va constatar l'escàs èxit d'aquesta iniciativa. En conseqüència es va aprovar el Decret Llei 9/2020 que, davant de l'incompliment generalitzat d'aquesta obligació per part dels ajuntaments, assenyalava que *“Transcorregut el termini previst a l'apartat 4 de la disposició transitòria onzena de la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears, sense que el municipi afectat hagi iniciat l'adaptació a aquesta disposició, els consells insulars, abans del dia 31 de desembre de 2021, han d'assumir les potestats d'alteració del planejament, al que es refereix l'apartat 3 de la disposició transitòria esmentada, sigui per conferir una nova ordenació dels terrenys mantenint la condició de sòl urbà sense urbanització consolidada, sigui per conferir-los una nova classificació com a sòl urbanitzable o com a sòl rústic,...”*

Per tant és el Consell Insular és l'administració que ha d'assumir aquesta potestat d'alteració del planejament urbanístic municipal. Per a això, es possibilita l'exercici d'aquesta competència bé pels mecanismes de subrogació ja prevists en la legislació urbanística i de règim local, bé amb caràcter extraordinari a través del Pla territorial insular de Mallorca. Aquesta última opció és la que s'ha considerat més adequada pel reduït termini d'actuació disponible i per a procurar una intervenció més coherent i equilibrada en tot el territori insular.

En conseqüència, ha de considerar-se que existeix una atribució legal que habilita expressament al Consell de Mallorca a dur a terme, amb caràcter extraordinari a través del Pla territorial insular de Mallorca, una alteració directa del planejament urbanístic municipal en els àmbits afectats per l'abast del DL 9/2020.

No obstant això, l'ús d'aquest instrument (modificació del PTI) per a alterar de manera directa el planejament urbanístic municipal porta implícites algunes limitacions relacionades amb la congruència interna i el grau de detall de les determinacions pròpies del planejament territorial. Tot això obliga a l'ús

d'una cartografia complementària d'escales intermèdies. De la mateixa forma aquesta avaluació ambiental estratègica té els mateixos problemes d'escala inherents a l'instrument territorial en el seu processos de justificació: ja que en molts casos es tracta de petites peces de brodin urbà de superfície molt reduïda, en unes altres la superfície és una mica major. Incidència directa sobre el planejament. Desclassificació de sòl

Com s'ha descrit un dels objectes d'aquesta modificació és respondre a l'assumpció de competències que va assignar la Llei 9/2020 de subrogació en les competències urbanístiques de determinats àmbits de sòl classificat com a urbans en els planejaments municipals respectius, però que no disposessin urbanització o no s'haguessin desenvolupat (tot això amb una sèrie de cauteles i condicions).

Doncs bé conseqüència de l'estudi administratiu i urbanístic tant de les consideracions establertes en el marc legal, com de la constatació de la situació efectiva del grau d'execució i la relació amb l'estructura urbana, s'ha conclòs en una proposta de desclassificació de sòl d'una sèrie d'àmbits d'Unitats de Actuació.

Per tant aquesta modificació del Pla Territorial, modifica el planejament municipal classificant com a sòl rústic determinades porcions de sòl classificat actualment com a urbà, que no disposen de disposa d'urbanització consolidada per no disposar dels serveis urbans requerits, en els següents municipis:

- Alaró
- Algaida
- Binissalem
- Camps
- Deia
- Muro
- Pollença
- Sa Pobla
- Sóller

L'alteració de planejament urbanístic que planteja aquesta modificació del PTI es deriva de les possibilitats que brinda el DL 9/2020 i si bé el marc legal ofereix la possibilitat de plantejar modificacions d'ordenació parcial o global, així com la seva reclassificació com a sòl urbanitzable o com a sòl rústic, s'ha optat per aquesta última, això és es "desclassifiquen" aquells àmbits que compleixin amb els supòsits establerts, sense perjudici que en un futur i sota els requisits legals i reglamentaris necessaris el planificador municipal pugui disposar una nova classificació o ordenació d'aquests terrenys.

D'aquesta manera s'opta per una alternativa més garantista des del punt de vista ambiental i alhora es minimitza la intervenció d'ordenació de detall, pròpia dels instruments de planejament urbanístic. S'ha desenvolupat una avaluació de les característiques ambientals d'aquests àmbits a l'escala adequada, que s'adjunta a aquest estudi com a Annex ambiental.

Per reunir els requisits exigits en els supòsits del art 2 del DL 9/2020 i les condicions urbanístiques, paisatgístiques i ambientals que així ho fan aconsellable, s'ha optat per classificar com a sòl rústic els àmbits següents:

Nova classificació com a sòl rústic		
Alaró	UA	Àrea (ha)
	UA-3	1,51
Algaida	UA	Àrea (ha)
	UE-P1	0,84
	UE-R1	0,51

Binissalem	UA	Àrea (ha)
	UA-11	1,02
Campos	UA	Àrea (ha)
	UA-C11	2,33
	UA-C12	1,96
Deiá	UA	Àrea (ha)
	UE-1	1,17
	UE-2	1,12
Muro	UA	Àrea (ha)
	UA-1	3,16
	UA-2	1,14
Pollença	UA	Àrea (ha)
	UE-11.2	2,59
Sa Pobla	UA	Àrea (ha)
	UA-7	1,49
Sóller	UA	Àrea (ha)
	UEC-4	0,96
	Total	19,80

D'altra banda, sobre la base de les circumstàncies concurrents i de forma d'acord amb les opcions possibles, no s'ha considerat conforme als supòsits establerts modificar el planejament municipal i es mantenen com a sòl urbà amb la seva ordenació urbanística inalterada els àmbits UAs següents:

Manteniment como sol urbà		
Algaida	UA	Àrea (ha)
	UE-10	1,18
	UE-11	0,30
	UE-1D	1,14
	UE-1C	0,10
Deiá	UA	Àrea (ha)
	UE-4	0,64
Marratxí	UA	Àrea (ha)
	UE-4.12	0,32
	UE-4.06	2,87
	UE-1.01	1,68
	UE-4.13	1,97
Pollença	UA	Àrea (ha)
	UNAC-15	0,44
	PE-4	6,44
	Total	22,29

■ Identificació dels sòls urbanitzables que han estat desclassificats per la DA16a de la LUIB el DL 9/2020 i la Llei 4/2008

La Llei 4/2008, la Llei 12/2017, i el Decret Llei 9/2020 van establir canvis en la classificació de sòl fins al moment no havien estat considerats a la documentació del Pla Territorial Insular de Mallorca (PTIM). Així mateix la Llei 4/2008, de 14 de maig, de mesures urgents per a un desenvolupament sostenible a les Illes Balears, en el capítol III regula unes determinades modificacions de la Llei 1/1991, de 30 de gener, de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears, que no havien estat completament reflectides al PTIM.

Després d'una anàlisi general de les circumstàncies concurrents en cadascun dels àmbits afectats, en aquesta modificació de Pla territorial es duu a terme una mera transposició documental de la nova classificació presumpta dels àmbits operada per ministeri de Llei, sense que això comporti una acció expressa de canvi de classificació derivada del model territorial del PTIM. En qualsevol cas la classificació efectiva de cada àmbit serà la resultant del que determini del planejament urbanístic corresponent adaptat als textos legals esmentats. Amb caràcter supletori el PTIM assigna una categoria a aquests sòls segons els seus valors territorials i ambientals.

D'aquesta manera i d'acord amb la disposició addicional setzena de la LUIB queden desclassificats els sectors següents:

Municipi de Campos

- Sector Son Durí II (THM II)
- Sector industrial I
- Sector Industrial II

Municipi de Llucmajor

- Sector Llucmajor Polígons 8,9,10,11,12 i 13 (I/B)
- Sector Son Noguera (SUNP 16)

Municipi de Manacor

- Sector Polígon 1-22 Manacor
- Sector Polígon 1
- 27 Manacor
- Sector Polígon 1-28.2 Manacor
- Sector Polígon Industrial F2 Manacor
- Sector Polígon 3-9 S'Íllot
- Sector Polígon 4
- Sector 20 Especial coves
- Sector Polígon 7 Cala Diumenges

Municipi de Marratxí

- Sector Cas Coronell (SAU RT 6.1)
- Sector Ses Tres Germanes (SAU 6.2)

Municipi de Petra

- Sector Polígon Industrial Son Dalmau

Municipi de Pollença

- Sector Polígon Industrial de Pollença
- Sector La Gola (UP-7)
- Sector Polígon Tallers del Port (UP-8)
- Sector Torrent de Sant Jordi (SUNP-1)

Municipi de Sant Llorenç des Cardassar

- Sector 1
- Sector 4

Municipi de Santa Margalida

- Sector 11, polígon 2

■ **Sòls urbanitzables desclassificats pel DL 9/2020**

El Decret Llei 9/2020, de 25 de maig, de mesures urgents de protecció del territori de les Illes Balears, en endavant DL 9/2020, inclou a l'article 3 una nova reclassificació de sòl urbanitzable, a sòl rústic que de fet suposa la consideració com desclassificats dels següents sectors:

Municipi d'Algaida

- Sector Na Rubina

Municipi de Consell

- Sector SUP 1

Municipi de Palma

- Sector Can Fontanet (SUNP 32-01)
- Sector Son Sardina (SUNP 44-01)
- Sector Son Castelló Sud (SUNP 52-01)
- Sector Sa Bomba (SUNP 53-01)
- Sector Son Güells (SUNP 69-01)
- Sector Ses Calafetes (SUNP 77-01)

Municipi de Pollença

- El Pinaret (PT-2)

Municipi de Sóller

- Hoteler Camí de sa Figuera (SUNP 1)
- Camp de sa Mar (SUNP 2)

■ **Sòls urbanitzables desclassificats per la Llei 4/2008**

La Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears, va definir unes Àrees d'Especial Protecció d'Interès per a la Comunitat Autònoma, en raó als seus excepcionals valors ecològics, geològics i paisatgístics, i estableix les mesures i condicions d'ordenació territorial i urbanística precises per a la seva conservació i protecció.

No obstant això en el seu Annex II es van relacionar una sèrie de sòls urbanitzables o aptes per a la urbanització situats totalment o parcialment en la delimitació de la Serra de Tramuntana de Mallorca que es van mantenir.

La Llei 4/2008, de 14 de maig, de mesures urgents per a un desenvolupament territorial sostenible a les Illes Balears, amplia els àmbits de les àrees d'especial protecció afectant en alguns casos a sòls urbanitzables que havien estat exclosos en la seva redacció original en el citat Annex II, i en altres casos exclusivament a sòls rústics, havent d'ajustar-se les categories de sòl en els dos casos al règim de protecció que li correspongui segons la categoria de sòl que va establir mitjançant una cartografia específica en el seu Annex A.

Aquests sectors són:

Municipi d'Andratx

- Pla Parcial Montport 3a Fase
- Biniorella (parcial)

Municipi de Felanitx

- Cala Marçal

Municipi de Lluçmajor

- Cap regana
- Municipi de Pollença
- El Vilar (PT-1)
 - Cala Carbó
- Municipi de Sóller
- Crossa II
- Municipi de Valldemossa
- Sector P6 “Urbanització Chopin”(1)

(1) El sector P-6 de Valldemossa pot considerar-se sòl rústic segons la Llei 4/2008 a causa de la seva exclusió de l'Annex II de la LEN, si bé prèviament la major part dels terrenys d'aquest àmbit havien de ser considerats sòl rústic protegit en la categoria d'Àrea natural d'especial Interès d'alt nivell de protecció (ANEI-AANP) per aplicació de l'article 11 de la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'Espais Naturals i del règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears (LEN) i a conseqüència de la prevalença del reconeixement del seu valor ambiental derivat de l'ordenació realitzada pel Decret 130/2001, de 23 de novembre, de delimitació de les àrees d'alzinar protegit, la qual cosa va fer inviable el desenvolupament del sector. Aquesta modificació del PTIM no procedeix a dur a terme cap actuació sobre l'ordenació territorial dels terrenys d'aquest àmbit, excepte l'ajust de la delimitació de les categories de sòl rústic APR d'incendis derivada de l'aplicació de la Llei 3/2019, Agrària de les Illes Balears.

4. ASPECTES RELLEVANTS DE LA SITUACIÓ ACTUAL DEL MEDI AMBIENT

4.1. IMPACTES AMBIENTALS, PAISATGÍSTICS I PATRIMONIALS GENERATS PER LES MODIFICACIONS PROPOSADES

Abans d'abordar els aspectes ambientals de la modificació 3 del Pla territorial insular de Mallorca (M3PTIM) cal tenir present, per una banda, la pròpia naturalesa d'aquesta modificació i per altra banda l'escala, el caràcter i la localització dels sòls afectats per aquesta.

Pel que fa a la mida i la localització dels sòls afectats, es tracta, en conjunt, d'un grup d'enclavaments territorialment dispersos, generalment de mida petita i situats pràcticament tots en àmbits urbans o de vora urbans, i només en certs casos tenen un caràcter periurbà i estan separats del nucli. Això és així perquè l'objecte de la M3PTIM és revisar la classificació d'aquestes parcel·les, avui dia incloses a les categories de sòl urbà o urbanitzable, en virtut dels principis continguts a la Llei 4/2008, de 14 de maig, de mesures urgents per a un desenvolupament territorial sostenible a les Illes Balears; la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears (LUIB), que estableix a la seva disposició addicional setzena les mesures de desclassificació de sòl de desenvolupament urbà no transformat;

Des d'aquesta perspectiva, la revisió, i si escau, la possible desclassificació d'alguns sectors que encara no s'han desenvolupat, suposa un impacte ambiental en principi positiu, ja que limita els processos d'artificialització del sòl i afavoreix el manteniment d'usos ambientalment més convenients d'aquests sòls. D'altra banda, la M3PTIM introdueix criteris de desenvolupament més adequats al context actual, tant des d'un punt de vista global com d'aplicació d'alguns instruments de desenvolupament recent com l'Estratègia del Paisatge del Consell de Mallorca (EPCM), aprovada el 2019, o la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica de les Illes Balears.

Per a la M3PTIM s'ha proposat un mecanisme progressiu d'implantació de l'EPCM, desenvolupat implementes normatius al PTIM, que contemplin, per als sòls de nou desenvolupament urbà, l'elaboració d'un estudi d'integració paisatgística, i dins d'aquest, que es prevalgui l'estratègia de naturalització, assumint en tant que sigui possible els objectius de la lluita contra el canvi climàtic (tant en el seu vessant de mitigació com d'adaptació) i de connectivitat ecològica.

- **Mitigació i adaptació davant del canvi climàtic, connectivitat ecològica i paisatge.**

L'article 4 de la Llei 10/2019 de canvi climàtic defineix mitigació com "el conjunt dels objectius, plans i accions de qualsevol tipus tendents a reduir l'impacte que l'activitat humana té sobre l'alteració del sistema climàtic global" i adaptació com "el conjunt d'objectius, plans i accions de qualsevol mena tendents a reduir la vulnerabilitat respecte als efectes del canvi climàtic". En altres paraules, l'objectiu de la mitigació és combatre les causes que generen el canvi climàtic, i l'adaptació és pal·liar els efectes que aquest canvi pugui tenir.

Per això considerem que, des d'una perspectiva centrada en els desenvolupaments urbans, en aquest apartat s'ha de desenvolupar una caracterització del canvi climàtic, dels seus efectes i de les mesures que es poden plantejar per lluitar-hi.

Bàsicament, els principals objectius que es persegueixen, en matèria de mitigació del canvi climàtic, són:

- Reduir l'emissió de gasos d'efecte hivernacle (GEI), cosa que té a veure, fonamentalment, amb el model de mobilitat (pautes i patrons de mobilitat, repartiment modal...) i amb la millora de l'eficiència energètica en totes les facetes .
- Reduir l'antropització del sòl, cosa que implica canviar les pautes de creixement urbà, cosa que té repercussions importants en matèria de mobilitat i de biodiversitat.
- Reduir o revertir tant com sigui possible la destrucció d'ecosistemes i la pèrdua de biodiversitat.

D'acord amb això, les principals mesures per a la mitigació del canvi climàtic són:

- Protegir i incrementar les àrees arbrades, que a partir de certa escala poden actuar com a embornals de GEH, especialment CO₂.
- Evitar creixements urbans allunyats del nucli i gestionar adequadament la densitat.
- Evitar la formació de grans espais urbans monofuncionals, tot fomentant la barreja d'usos i l'urbanisme de proximitat.
- Recuperar sòls urbans no usats o infrautilitzats
- Millorar el tractament dels residus i incrementar-ne els processos de reciclatge.
- Connectar els nuclis urbans mitjançant xarxes de mobilitat no motoritzada i, en general, pacificació del trànsit (en el doble sentit d'intensitat i velocitat) dins el nucli urbà.
- Desenvolupar una política d'eficiència energètica a tots els nivells, des del territorial al municipal (Plans de gestió energètica, art. 34 de la Llei 10/2019) i a l'edificació (art. 32 i Secció 3a del capítol II de la Llei 10/ 2019), així com l'increment de la porció d'energia generada per fonts renovables (Capítol III de la Llei/2019).

En general, les mesures que tenen com a objectiu la mitigació del canvi climàtic, encara que s'han de tenir en compte en la planificació de desenvolupament, són més aviat d'escala municipal o territorial, i requereixen una perspectiva integrada dels fenòmens urbans i territorials. Una altra qüestió són els objectius i les mesures destinades a adaptar-se als efectes del canvi climàtic.

Els principals efectes del canvi climàtic són:

- Augment de les temperatures i dels episodis extrems (fonamentalment, de calor). Derivat d'això, efectes nocius per a la salut humana, pèrdua de biodiversitat i increment de la presència d'espècies molestes o perilloses, augment en freqüència i intensitat del risc d'incendi, augment en freqüència i intensitat dels períodes d'inversió tèrmica, agreujant els problemes de la contaminació atmosfèrica i els seus efectes sobre la salut humana...
- Disminució del volum global de precipitacions i increment dels episodis extrems (precipitacions d'alta intensitat horària i períodes de sequera), amb efectes també sobre la biodiversitat, pèrdua en qualitat i quantitat de la disponibilitat d'aigua per a consum humà, increment dels riscos de inundació, lliscament i erosió, amb possibles canvis en l'escorriment superficial de les aigües i sobrecàrregues dels sistemes d'urbans de sanejament...
- Increment del nivell mitjà del mar.

Pel que fa a les mesures, i com hem assenyalat, tenen una aplicació més clara a l'escala dels àmbits que són objecte de la M3PTIM. D'altra banda, mostren també un grau elevat de confluència amb les que es contempen des de l'òptica de la integració paisatgística de nous desenvolupaments i amb les relatives a la connectivitat ecològica, un assumpte complex¹ l'objectiu fonamental del qual és la preservació i el foment de la biodiversitat.

Les mesures principals plantejades per a l'adaptació al canvi climàtic són:

- Protegir els ecosistemes naturals i seminaturals de l'entorn de les poblacions (zones agrícoles, etc.), especialment les superfícies amb més grau de cobertura vegetal.
- Restringir la urbanització dels sòls amb risc d'inundació, autoritzant-ne només alguns usos compatibles.
- Fomentar la creació de microclimes urbans.
- Implementar criteris d'arquitectura bioclimàtica, tant a l'edificació com a l'ordenació.
- Reduir i optimitzar el consum d'aigua.

¹ Que és multiescalar, multisectorial i multifuncional, tal com planteja l'Estratègia Nacional d'Infraestructura Verda i de la Connectivitat i Restauració Ecològiques, aprovada oficialment mitjançant l'Ordre PCM/35/2021, de 9 de juliol, del Ministeri de la Presidència, Relacions amb les Corts i Memòria Democràtica del govern espanyol.

- Incrementar els espais verds urbans, utilitzant espècies preferiblement autòctones, amb requeriments baixos de manteniment i de reg.
- Incrementar la permeabilització del sòl i desenvolupar la implantació de sistemes urbans de drenatge sostenible.
- En general, augmentar la presència del verd als nuclis urbans i el seu entorn, creant una xarxa de verd que articuli el nucli i faciliti la seva connexió amb el territori, horts urbans, corredors ecològics o mesures edificatòries que millorin, mitjançant solucions naturals, el comportament tèrmic (façanes i cobertes verdes)

Bona part d'aquestes mesures estan relacionades entre si, i a banda de les de caràcter general, destaquen entre totes elles la preservació i el foment de la cobertura vegetal (urbana i periurbana) i la permeabilització del sòl, facilitant la infiltració de l'aigua de pluja al terreny i millorant el comportament tèrmic del conjunt.

En aquest sentit, s'ha proposat la introducció d'una Norma 7bis al PTIM, l'objectiu de la qual és plantejar un esquema que permeti, d'una banda, implementar de forma progressiva l'Estratègia del Paisatge i per altra plantejar criteris a considerar a l'hora de plantejar la ubicació de nous desenvolupaments urbans a les Àrees de Transició (AT), a més de primar mesures de protecció de la cobertura vegetal, concebuda com una intervenció que obeeixi a la consideració integrada del triple objectiu d'integració paisatgística, la lluita contra el canvi climàtic (fonamentalment, des del punt de vista de l'adaptació) i millora de la connectivitat ecològica.

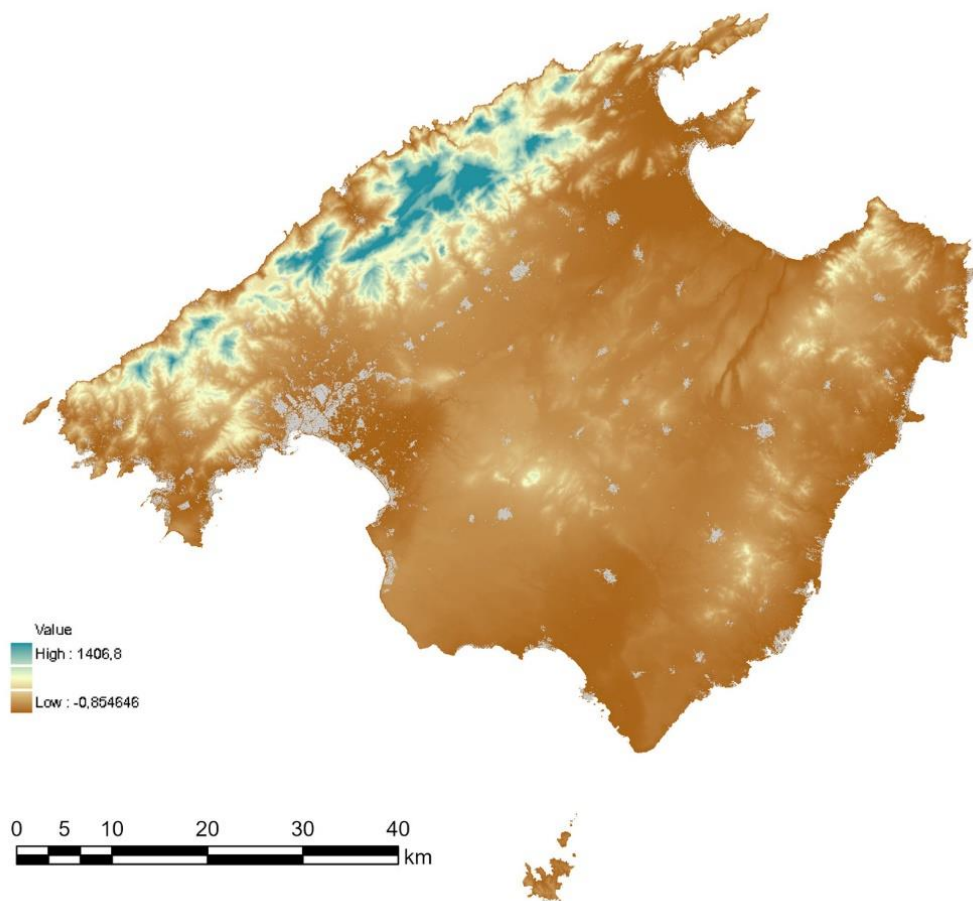
Pel que fa a la implementació de l'Estratègia del Paisatge, atès que es tracta d'un procés llarg i complex que requereix la formulació d'una visió transversal i el desenvolupament d'instruments normatius de diferents escales, es planteja l'adopció de dues figures Estudi de Paisatge per a l'escala municipal i l'Estudi d'Integració Paisatgística per al planejament de desenvolupament (o, si escau, el projecte), que es poden utilitzar ja, però que posteriorment es podran acomodar als diversos instruments de rang superior que es despleguin .

En suma, atesa la naturalesa de la M3PTIM, des de la perspectiva ambiental s'analitza les qüestions de més incidència respecte al tractament dels sectors de sòl urbà i urbanitzable afectats per aquesta modificació, i especialment les relacionades amb la morfologia del territori, el clima i l'estat de l'aigua, assumint també, atès que és rellevant per a la qüestió del paisatge, una visió general del patrimoni, natural i cultural.

4.2. DESCRIPCIÓ DE LES CARACTERÍSTIQUES AMBIENTALS GENERALS

4.2.1. RELLEU I MORFOLOGIA DEL TERRITORI

L'illa de Mallorca té una superfície aproximada de 3640 km², i una mica més de 900.000 habitants a 1 de gener de 2020, fet que suposa una densitat de població al voltant de 250 hab/km², que es veu notablement superada en època estival per l'afluència de població turística. El relleu presenta una clara diferència entre les altures de la Serra de Tramuntana a l'Occident, on es troba la major altitud l'illa (el Puig Major, de més de 1400 m d'altitud), i la resta que, tot i això, no és més que als sectors centrals, els més poblats, per la presència de les Serres de Llevant a l'Est, i fins i tot de petites elevacions al sector central, que de vegades són el suport dels nuclis de població, o, en certs casos, de miradors com el Santuari de Cura al Puig de Randa (543 m d'altitud) o el Santuari de la Mare de Déu de Bonany al Puig de Bonany (317 m), cosa que genera, a bona part del territori, a un relleu relativament marcat.

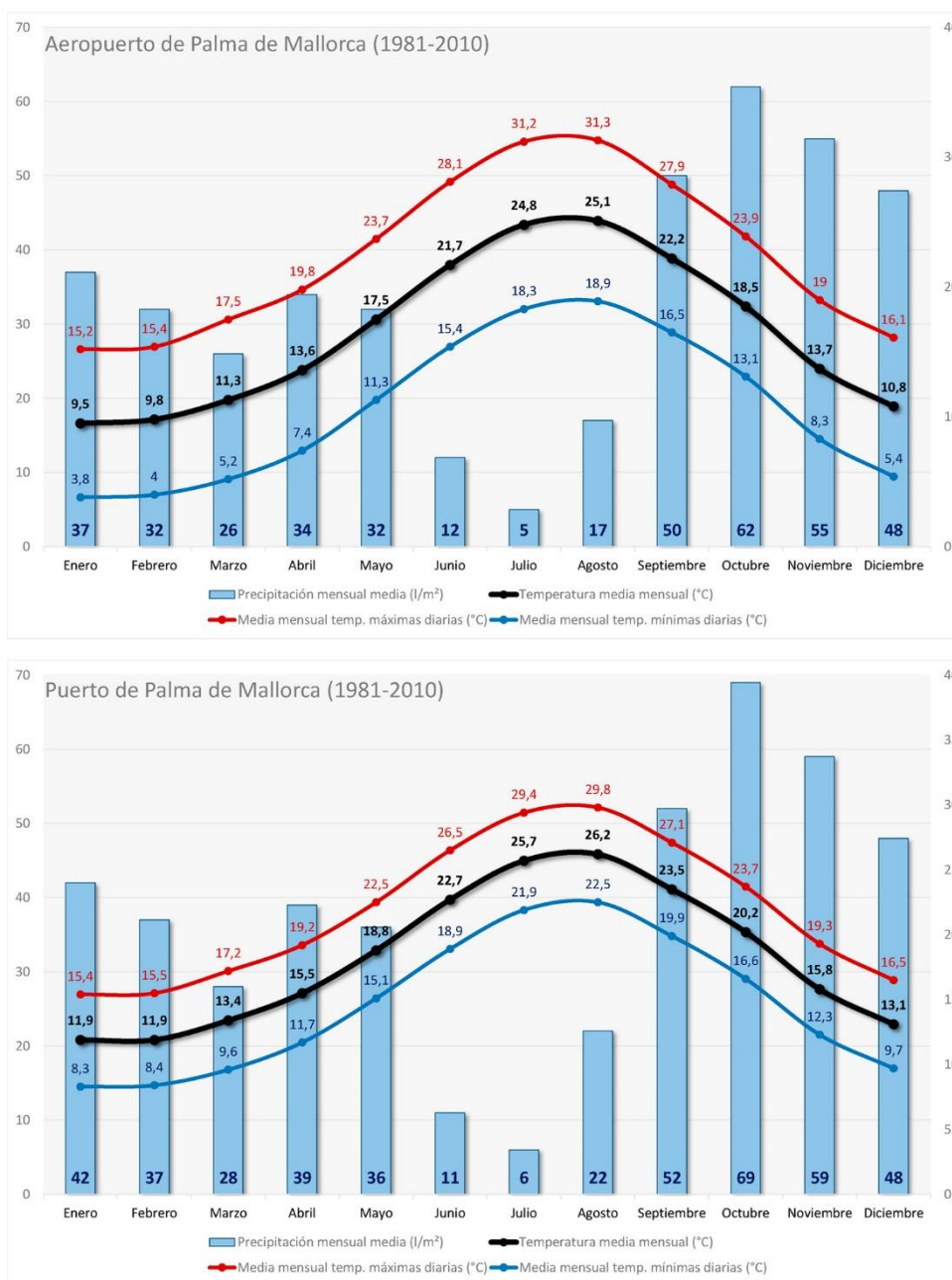

Il·lustració 1: Model digital de terreny (elevació) de Mallorca. Font: Elaboració pròpia, dades d'IDEIB. Nota: En gris els nuclis de població.

La influència d'aquest relleu es manifesta clarament al clima de Mallorca, que, dins de la seva clara adscripció al tipus Mediterrani, està clarament matisat per la influència del mar i per la diferència neta d'altitud de la Serra de Tramuntana.

4.2.2. CLIMA I CANVI CLIMÀTIC.

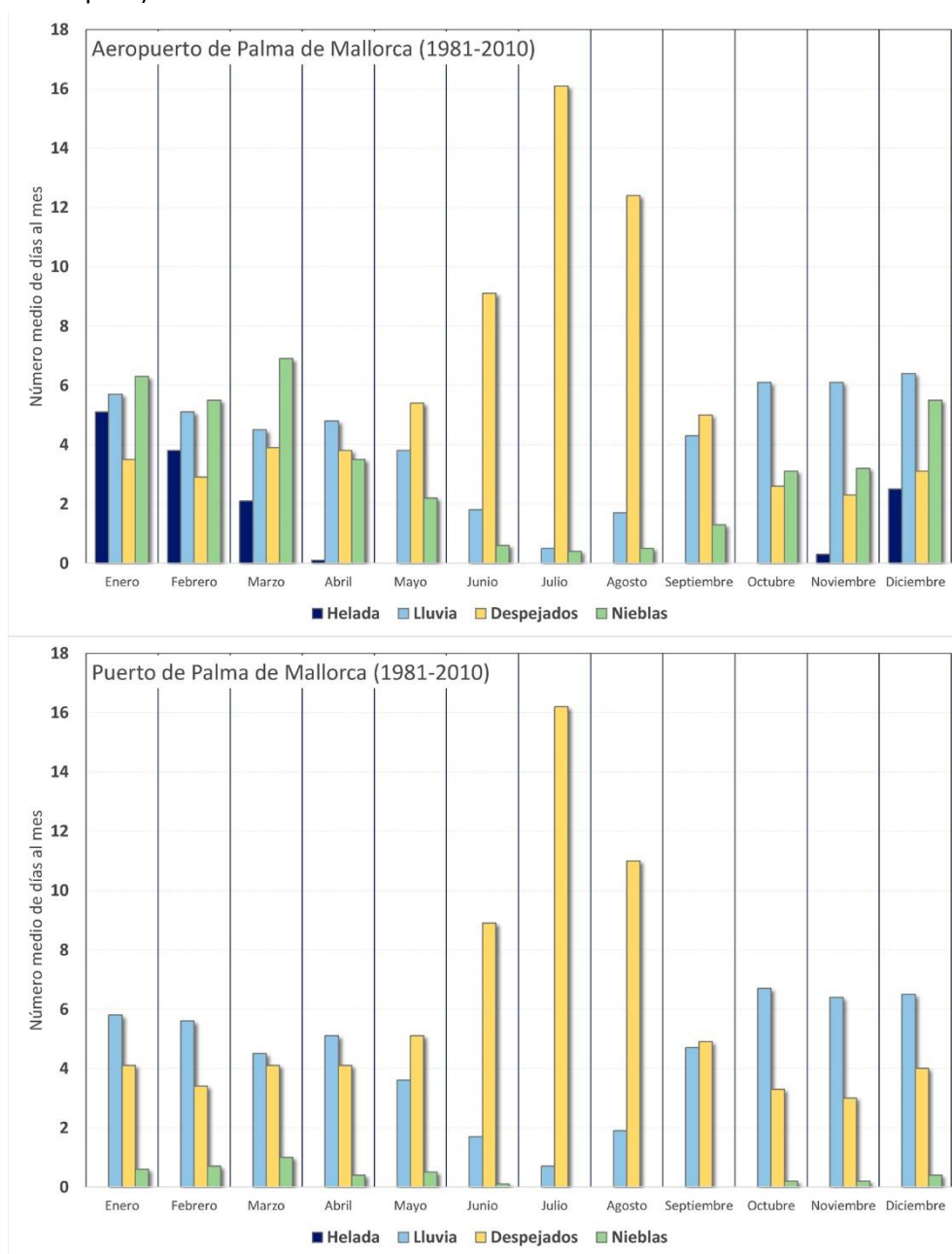
Els dos principals observatoris meteorològics a l'illa estan situats a Palma, al port i a l'aeroport, i malgrat la proximitat geogràfica i que tots dos estan situats a prop del mar, presenta ja una diferència perceptible que permet evidenciar la influència que aquest exerceix .

Il·lustració 2: Diagrama de la distribució anual mitjana de temperatura i precipitacions a les estacions de Palma Aeroport i Palma Puerto (1981-2010). Font: Elaboració pròpia, dades d'A emit.

Tot i que tots dos diagrames mostren un règim tèrmic i pluviomètric similar, s'aprecia com les temperatures mitges, màximes i mínimes són sensiblement més suaus que en el cas del port de Palma, que presenta també, per això, una oscil·lació tèrmica molt menys acusada.

També es pot apreciar la diferència en el volum de precipitacions, amb valors lleugerament superiors a tots els mesos, a excepció de Juny i Desembre, i per tant, un volum global superior (410 l/m² anuals a l'aeroport i 450 al port).

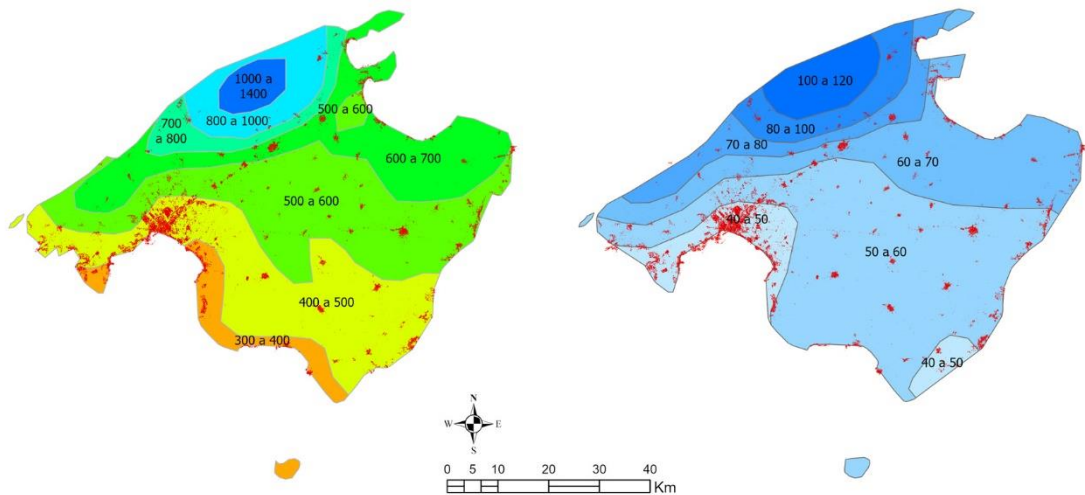

Il·lustració 3: Nombre mitjà de dies al mes de gelada, pluja, boira o clar a les estacions del port i l'aeroport de Palma (1981-2010). Font: Elaboració pròpia, dades d'Aemet.

Si ens referim al nombre mitjà de dies al mes de certs fenòmens meteorològics, el principal aspecte que cal ressenyar és l'absència de dies de gelada², i la molt escassa incidència dels dies de boira, amb el corol·lari que hi ha un major nombre de dies clars, i, tal com s'ha vist al diagrama ombrotèrmic, major nombre de dies de pluja, com correspon a la precipitació més gran global.

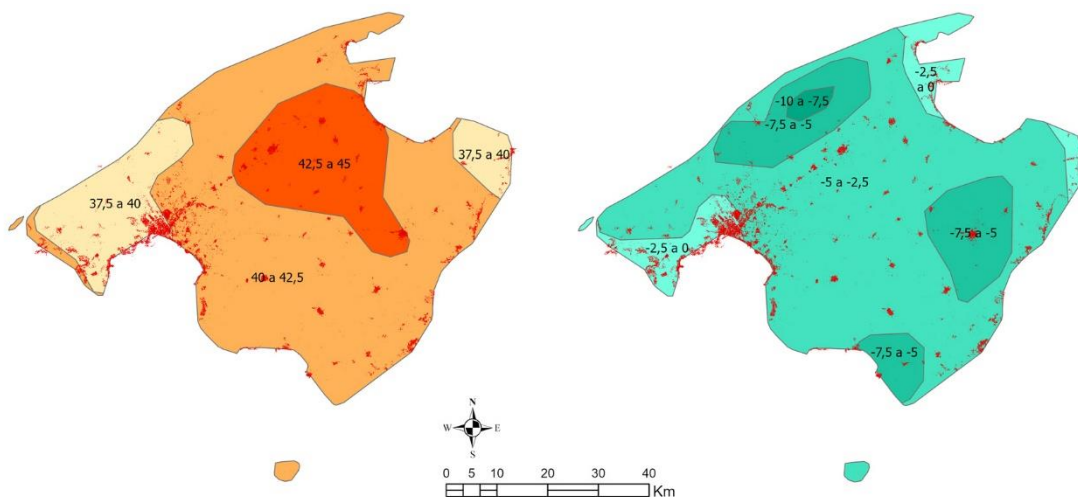
² Cal tenir present que es tracta d'una mitjana, en un període de 30 anys de durada, cosa que no vol dir que no s'hagi produït cap gelada a tot el període.

Tot i això, i com s'ha assenyalat, el relleu i la distància al mar tenen una gran influència sobre els valors tèrmics i pluviomètrics dins de l'illa, com mostren els gràfics següents, relatius a la precipitació mitjana anual, les precipitacions d'alta intensitat horària i les temperatures màxima i mínima absolutes del període (1981-2010)³.

Il·lustració 4: Precipitació mitjana anual (esquerra) i mitjana de les precipitacions anuals màximes (dreta), a Mallorca (1981-2010). Font: Elaboració pròpia, dades d'Aemet.

La distribució de les precipitacions a l'interior de l'illa reflecteix la influència de l'altitud de la Serra de Tramuntana, de manera que es pot apreciar clarament un gradient que va en diagonal des de la costa sud i sud-oriental de l'illa, on es presenten els valors mínims, inferiors a 400 mm anuals, fins a l'extrem nord-occidental, que supera els 1000 mm anuals. La mitjana dels dies de més precipitació de cada any mostra també una progressió similar.

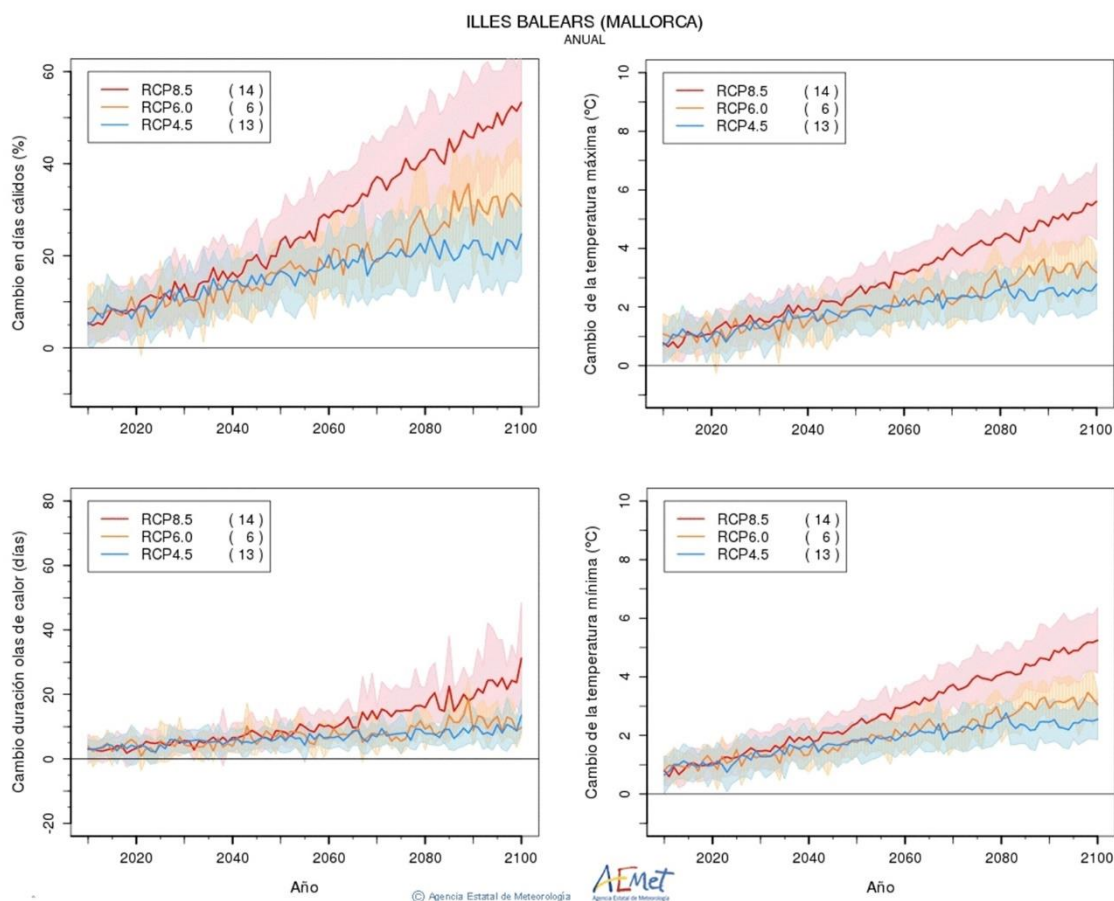
Il·lustració 5: Temperatures màxima i mínima absolutes a Mallorca (1981-2010). Font: Elaboració pròpia, dades d'AEMET.

³Per convenció, se sol estudiar el clima en períodes de 30 anys, per englobar les variacions anuals, que solen estar també fixats per a tots els casos, de manera que es puguin establir comparacions; per això el darrer període amb dades sigui el 1981-2010.

Pel que fa a les temperatures, i fixant-nos als episodis extrems (les temperatures màxima i mínima absolutes del període), l'esquema general respon només parcialment a la presència de la Serra de Tramuntana. Mentre que la temperatura mínima absoluta, que mostra que a tota l'illa hi ha hagut almenys alguna gelada dins del període, té una correlació clara amb l'altitud, la temperatura mínima absoluta es correspon més aviat amb les àrees més allunyades de la influència marina, si bé és cert que també es tracta d'àrees de menor altitud. En qualsevol cas, es tracta de temperatures màximes relativament elevades, de manera que només el sud de la Serra de Tramuntana i la Serra d'Artà s'han mantingut sempre per sota dels 40 °C.

Això no obstant, aquests valors són els valors climatològics normals, referits a l'últim període amb dades (1981-2010), i cal tenir en compte els escenaris que es preveuen per a l'evolució del clima en els propers anys.

Les previsions per al cas de Mallorca, segons els diversos escenaris que es contemplen per a les temperatures i les precipitacions, es poden sintetitzar a partir dels gràfics següents.

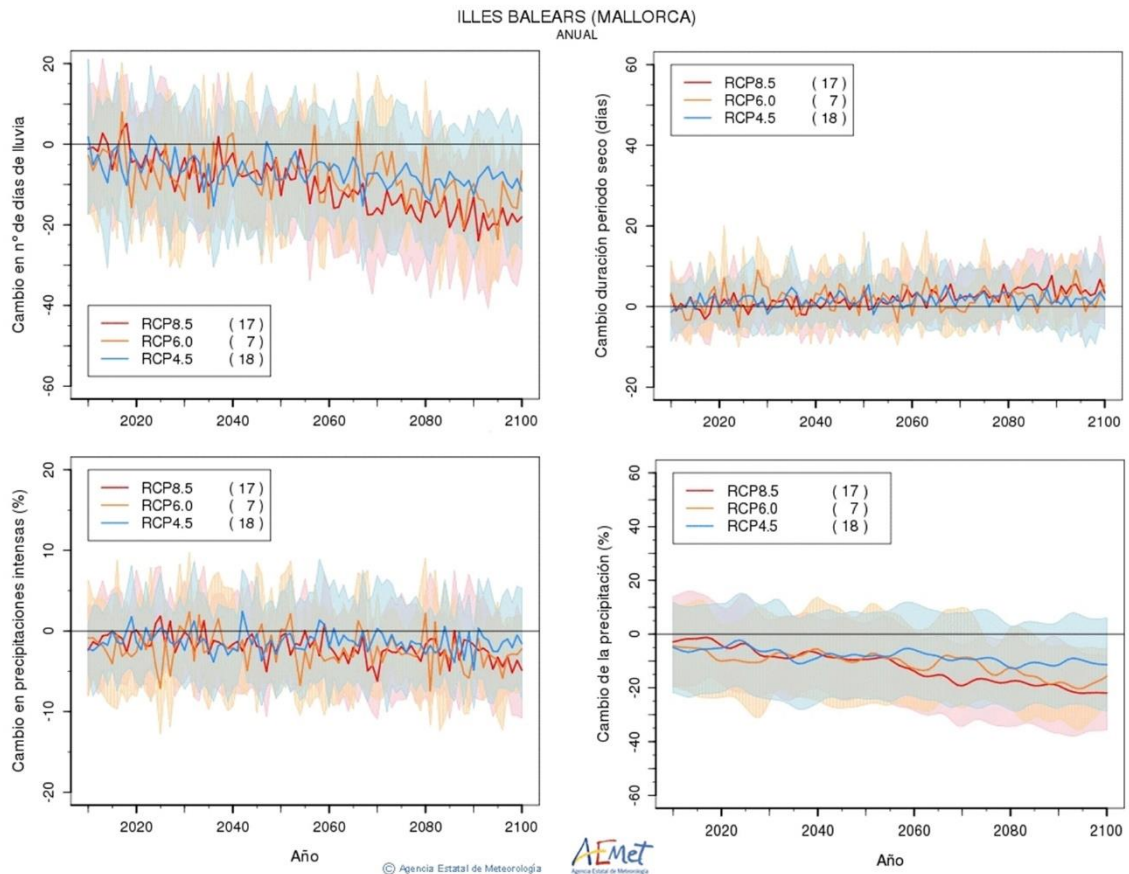

Il·lustració 6: Escenaris d'evolució de la temperatura al llarg del segle XXI per a Mallorca. Font: Aemet.

Pel que fa a les temperatures, es mostra una clara tendència a l'alça a tots els escenaris. Pel que fa a la temperatura màxima, es preveu un augment tant de les màximes com de les mínimes. Si bé en el segon dels casos pot tenir un efecte relativament beneficiós (disminució de la necessitat de calefacció a l'hivern), l'augment de la temperatura màxima implica un problema de gran envergadura, que compensa amb escreix l'anterior, sobretot si es considera que, també segons les previsions, augmentarà la freqüència i intensitat de les onades de calor, que d'una banda tenen una gran influència sobre el confort humà, i això implica quant a consum d'energia i problemes de salut, especialment per a població vulnerable, i de l'altra perquè aquest efecte es veu magnificat pel de l'illa de calor urbana, originada pel

comportament tèrmic de la ciutat (albedo, inèrcia tèrmica dels materials, morfologia urbana...), que es presenta amb especial intensitat en les mateixes condicions. Per això és important establir mesures per pal·liar o corregir aquest efecte (permeabilització de sòl, increment de la cobertura vegetal urbana, especialment l'arbrada, i substitució de materials), que són, en definitiva, les mateixes que per a l'adaptació al canvi climàtic.

Cal dissenyar els espais urbans de manera que permetin reduir al mínim possible aquest efecte dels materials i de la morfologia urbana sobre la temperatura de l'aire al seu entorn.

Il·lustració 7: Escenaris d'evolució de les precipitacions al llarg del segle XXI per a Mallorca. Font: Aemet.

Pel que fa a les precipitacions, les previsions assenyalen una disminució apreciable tant pel que fa al nombre de dies de pluja com al volum general. Pel que fa als períodes extrems, es preveu un augment de la durada dels períodes secs i una lleugera disminució de les precipitacions intenses. No obstant això, aquesta disminució general de les precipitacions intenses, segons es planteja en molts estudis, no implica un menor risc que passin, sinó que, al contrari, es manifestaran en episodis extrems de més intensitat, fet que suposa un risc d'inundació més gran. (afectant una superfície major), d'erosió i de lliscament, per la qual cosa les mesures d'adaptació al canvi climàtic incideixen, com ja s'ha indicat, a augmentar l'àrea d'afecció d'aquests riscos (usant un període de recurrència més gran,

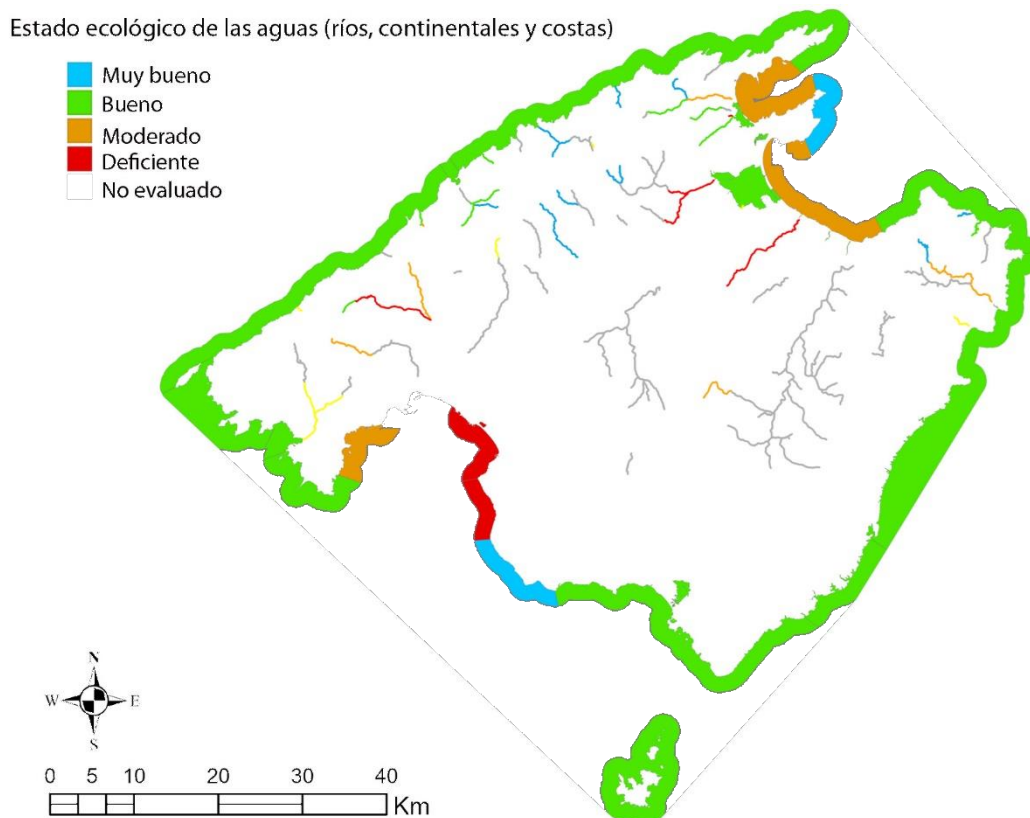
Per tant, cal assumir que l'augment de la cobertura vegetal, mesura imprescindible ja sigui des del punt de vista de la lluita contra el canvi climàtic, de la generació de corredors ecològics per evitar la fragmentació dels hàbitats per l'antropització del sòl, i de la integració al paisatge dels nous desenvolupaments urbans, s'ha de dur a terme mitjançant espècies autòctones, ben adaptades a les

condicions locals, que siguin el menys exigents possibles en reg i, en general, en manteniment, perquè contribueixin a la millora estètica, la protecció dels sòls contra els processos erosius o el lliscament de terres, la generació d'espais que ofereixin protecció especialment per als episodis de calor intensa i, ja que per al seu desenvolupament han de comptar amb sòl permeable, a la millora de la infiltració de l'aigua de pluja cap als aqüífers.

4.2.3. LA QUANTITAT I LA QUALITAT DE L'AIGUA

L'aigua és un assumpte també complex, ja que està relacionat amb factors del medi natural, com els que s'ha vist del clima i el relleu (a més d'altres, com la litologia, la hidrogeologia o l'edafologia, entre d'altres, que no es va a abordar perquè tenen menys rellevància per a l'assumpte central de la M3PTIM), però també amb factors del medi humà i socioeconòmic (pressió sobre els recursos hidrològics, contaminació, etc.).

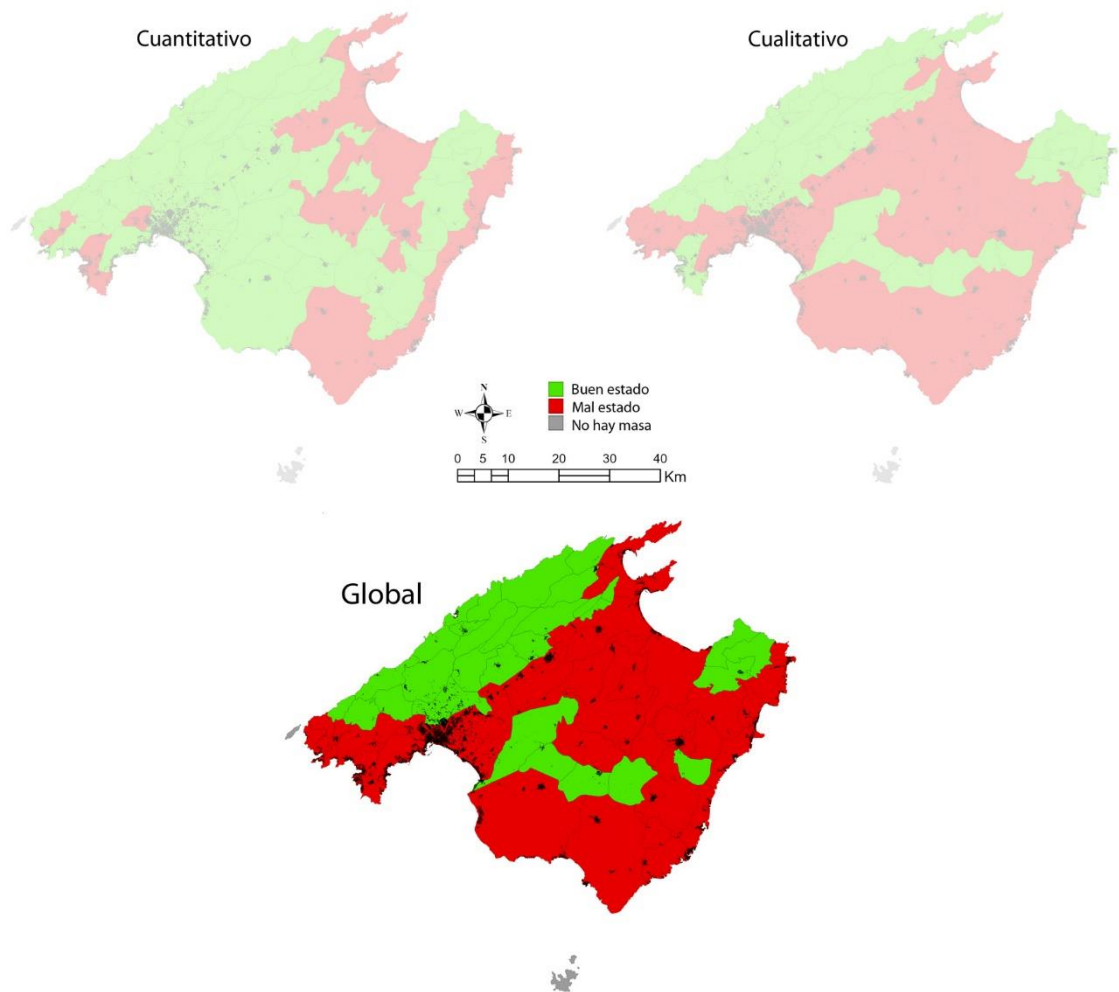
L'aspecte fonamental que ens ocupa la quantitat i la qualitat de l'aigua disponible per al consum humà i econòmic, especialment important en el context d'una illa molt poblada (250 hab/km²) en un clima mediterrani (amb el període estival gairebé sense precipitacions i amb temperatures elevades, cosa que implica un dèficit hídric rellevant, molt important per a la vegetació), i amb un desenvolupament elevat de l'activitat turística, que presenta els seus màxims també a l'època estival.

Il·lustració 8: Estat ecològic de les masses d'aigua interiors i de les costes. Font: IDEIB.

L'estat ecològic de les aigües superficials, que no constitueixen el capítol principal de l'abastament a l'illa, i encara que és important per les costes, ens interessen molt més les masses d'aigua subterrànies i el seu estat.

Estado de las masas subterráneas de agua

Il·lustració 9 Estat de les masses subterrànies d'aigua de Mallorca. Font. Elaboració pròpia, dades d'IDEIB.

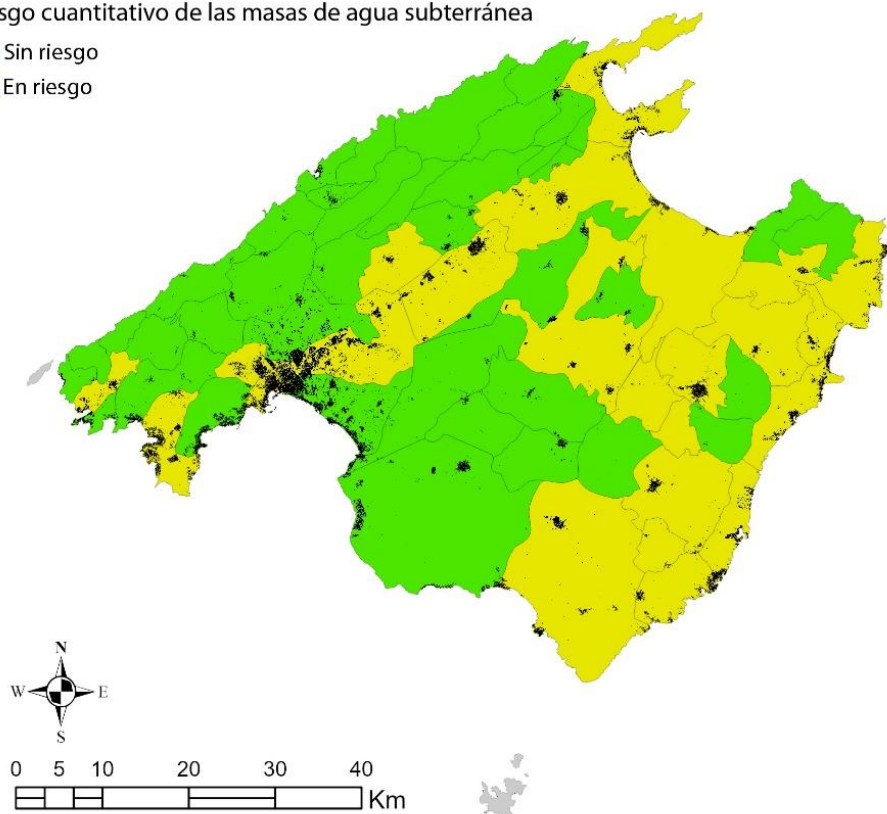
En general, l'estat de les masses subterrànies d'aigua a l'illa de Mallorca és dolent, tret de la Serra de Tramuntana, part de la Serra d'Artà i algunes de les elevacions interiors de l'illa. Per contra, les àrees planes interiors i les costes septentrional, oriental i meridional, oriental presenten, segons les dades d'IDEIB, un estat dolent. L'àrea septentrional i l'oriental estan en mal estat tant des del punt de vista quantitatiu (quantitat d'aigua disponible) com a qualitatiu (qualitat d'aquesta aigua), mentre que tot el corredor situat al sud i a l'est de la Serra de Tramuntana, més la costa meridional, presenten un risc fonamentalment qualitatiu. A grans trets, els àmbits més poblats de l'illa.

Seguint a grans trets les unitats de paisatge que es defineixen al PTIM, només tres unitats tindrien masses d'aigua subterrània en bon estat: Serra Nord i la Victòria (UP-1), Xorrigo, Massís de Randa, part sud de les Serres de Llevant i Puig de Bonany (UP-2) i la Península d'Artà (UP-5).

Els gràfics següents, que representen el risc quantitatiu i els tipus de risc qualitatiu, ens mostren uns resultats més precisos, però que corroboren aquesta línia.

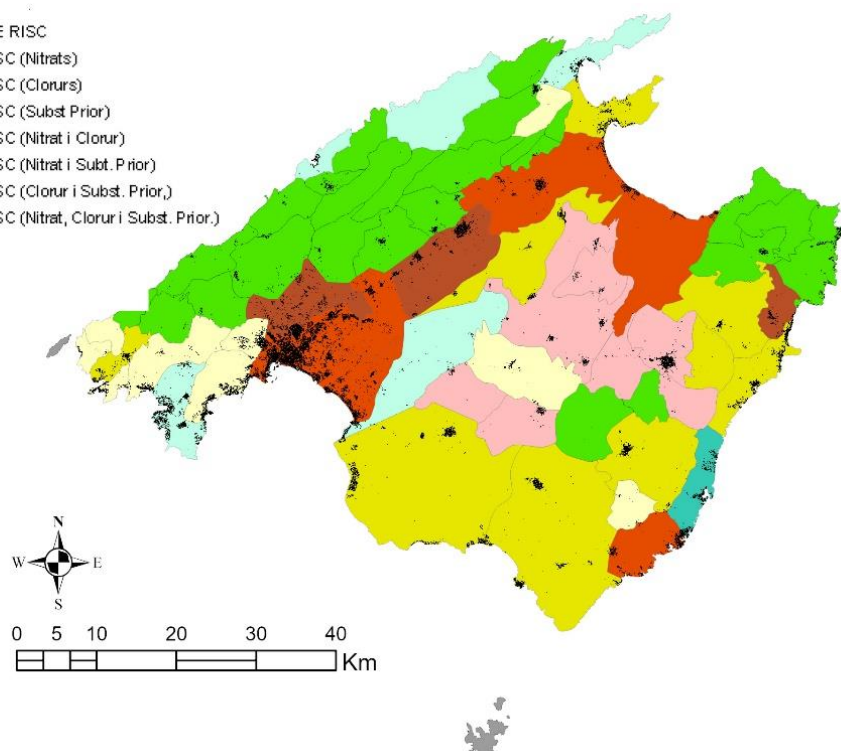
Riesgo cuantitativo de las masas de agua subterránea

- Sin riesgo
- En riesgo

Il·lustració 10: Risc quantitatiu de les masses d'aigua subterrànies. Font: IDEIB.

- SENSE RISC
- EN RISC (Nitrats)
- EN RISC (Clorurs)
- EN RISC (Subst Prior)
- EN RISC (Nitrat i Clorur)
- EN RISC (Nitrat i Subst. Prior)
- EN RISC (Clorur i Subst. Prior)
- EN RISC (Nitrat, Clorur i Subst. Prior)

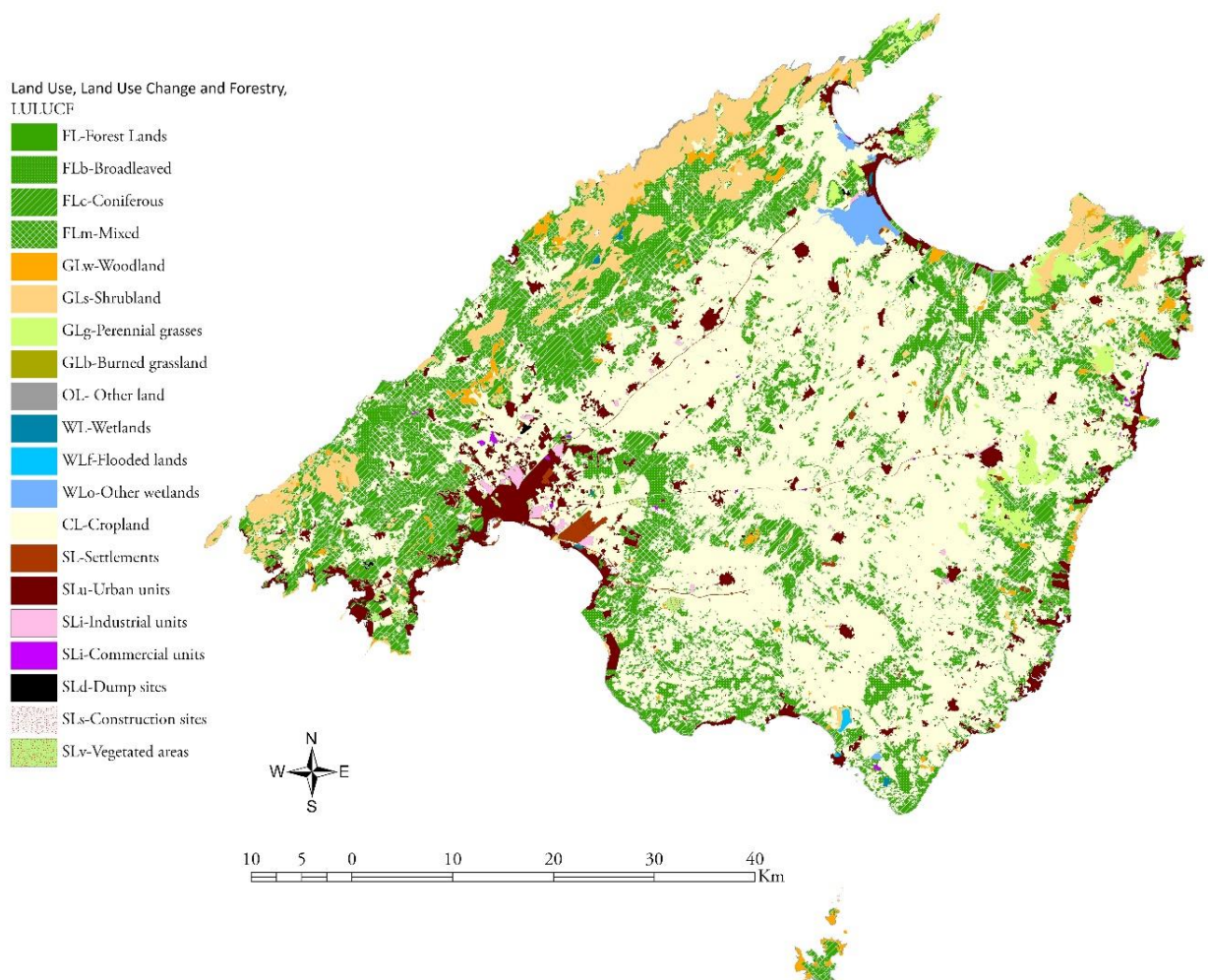
Il·lustració 11: Tipus de risc qualitatiu de les masses d'aigua subterrània. Font: IDEIB.

4.2.4. USOS DE SÒL (LULUCF)

LULUCF, acrònim de Land Use, Land Use Change and Forestry (Usos de sòl, canvis d'ús de sòl i silvicultura), mètode que s'utilitza per estimar emissions de contaminants en funció de l'ús del sòl i la seva evolució.

Aquesta informació s'inclou al Mapa Forestal d'Espanya escala 1:50.000, i es basa a classificar en categories l'ús de la terra: forestals, de cultiu, pastures, zones humides, assentaments i altres terres. Les definicions per a cadascuna d'aquestes categories es troben a l'Inventari Nacional d'Emissions d'Espanya. Cadascuna d'aquestes categories se subdivideix, alhora, en sòl que en manté l'ús i el sòl que canvia d'ús (anomenat terra en transició, durant un període de 20 anys).

Per a cadascuna d'aquestes categories, és possible estimar les emissions i absorcions de CO₂ associades a les existències en carboni de biomassa aèria, biomassa subterrània, fusta morta, detritus i carboni orgànic del sòl. A més, es poden estimar també certes emissions directes i indirectes de N₂O, i les emissions directes de GEH originades als incendis i les cremes controlades.

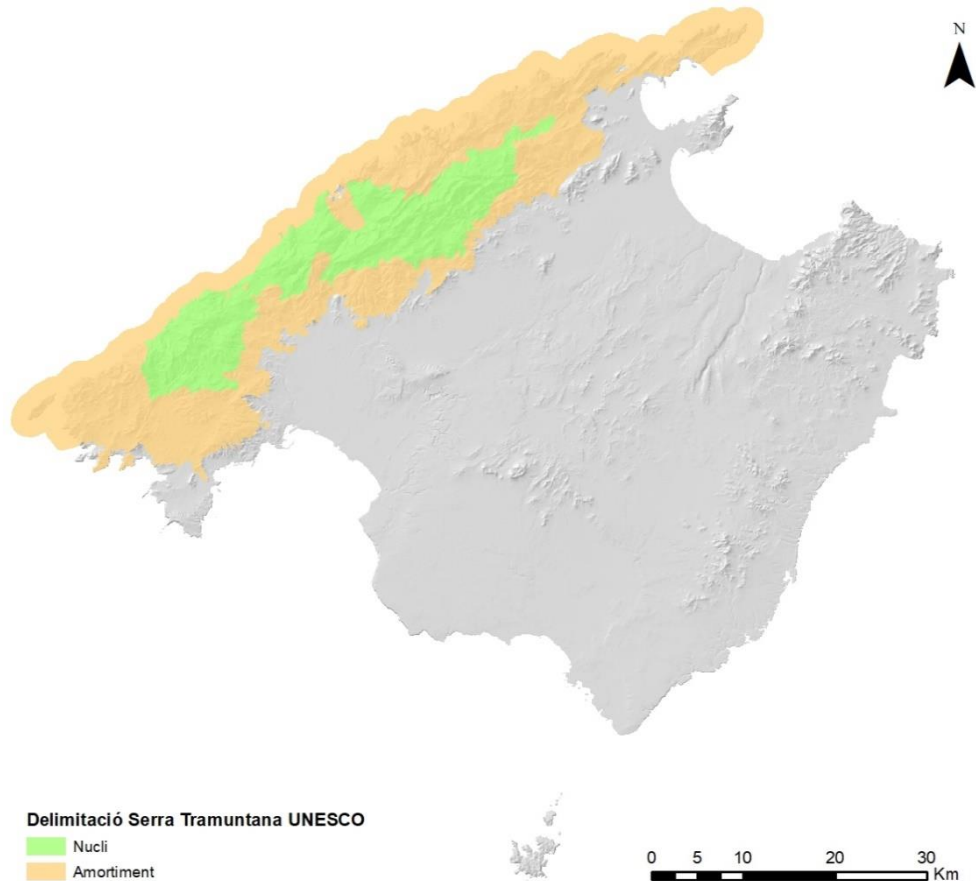
Il·lustració 12: Mapa d'usos de sòl, canvis d'ús de sòl i silvicultura per al càlcul d'emissions de contaminants. Font: Elaboració pròpia, a partir de dades del Mapa Forestal d'Espanya.

Tot i que aquest tipus de càlculs no tenen sentit a l'escala dels sectors afectats per la M3PTIM, serveix per caracteritzar els usos del sòl, que són un factor rellevant per al canvi climàtic.

4.2.5. PATRIMONI NATURAL I CULTURAL

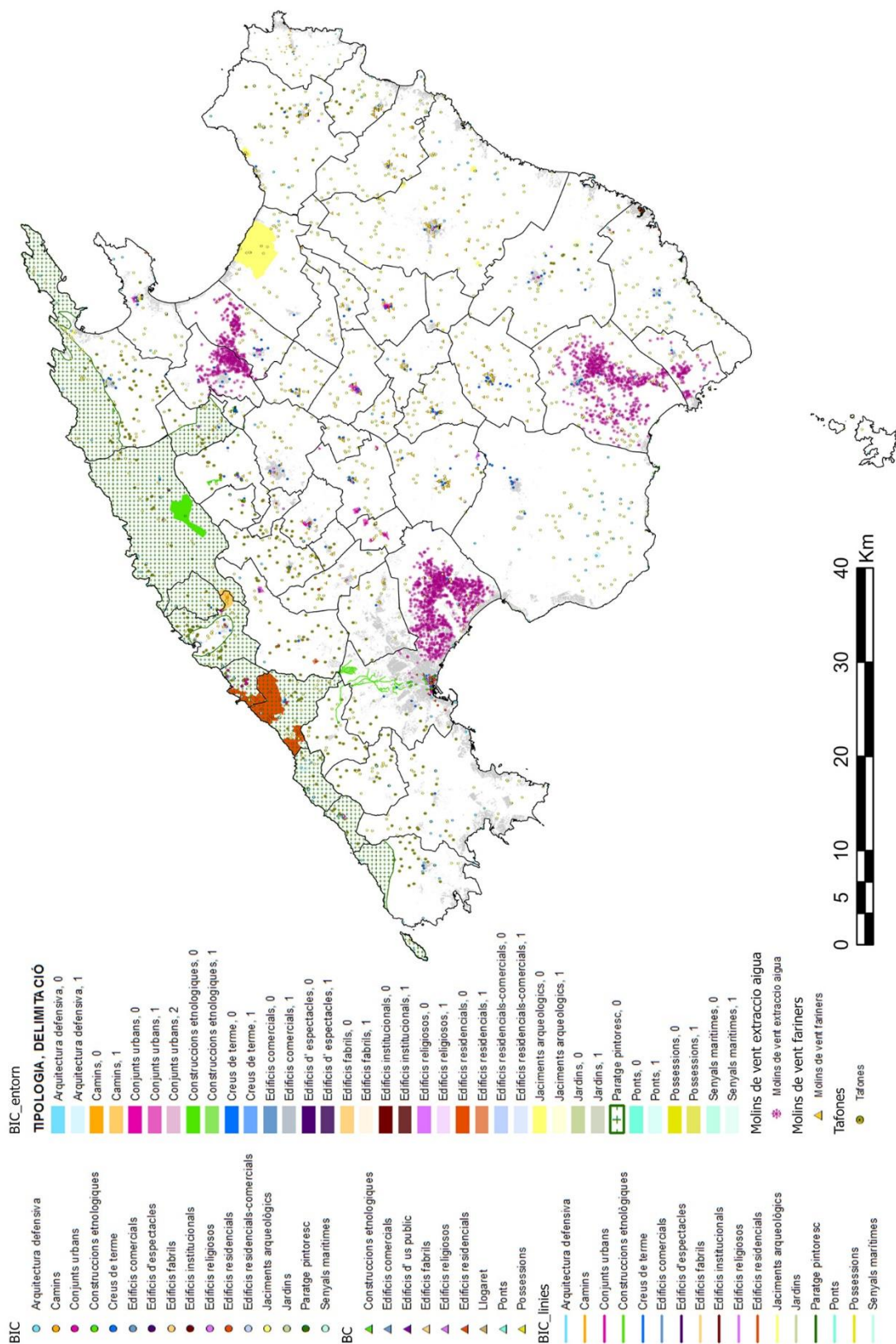
Tot i que el patrimoni cultural no és un assumpte que es tracti habitualment a les anàlisis del medi físic, s'ha considerat rellevant, ja que la perspectiva fonamental que orienta i aglutina aquesta anàlisi és l'Estratègia del Paisatge, que és interessant tractar-lo de forma conjunta amb el natural.

Resulta especialment rellevant el reconeixement de la UNESCO de la Serra de Tramuntana com a Patrimoni Mundial en la categoria de paisatge cultural.

Delimitació UNESCO de la Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial en la categoria de paisatge cultural.

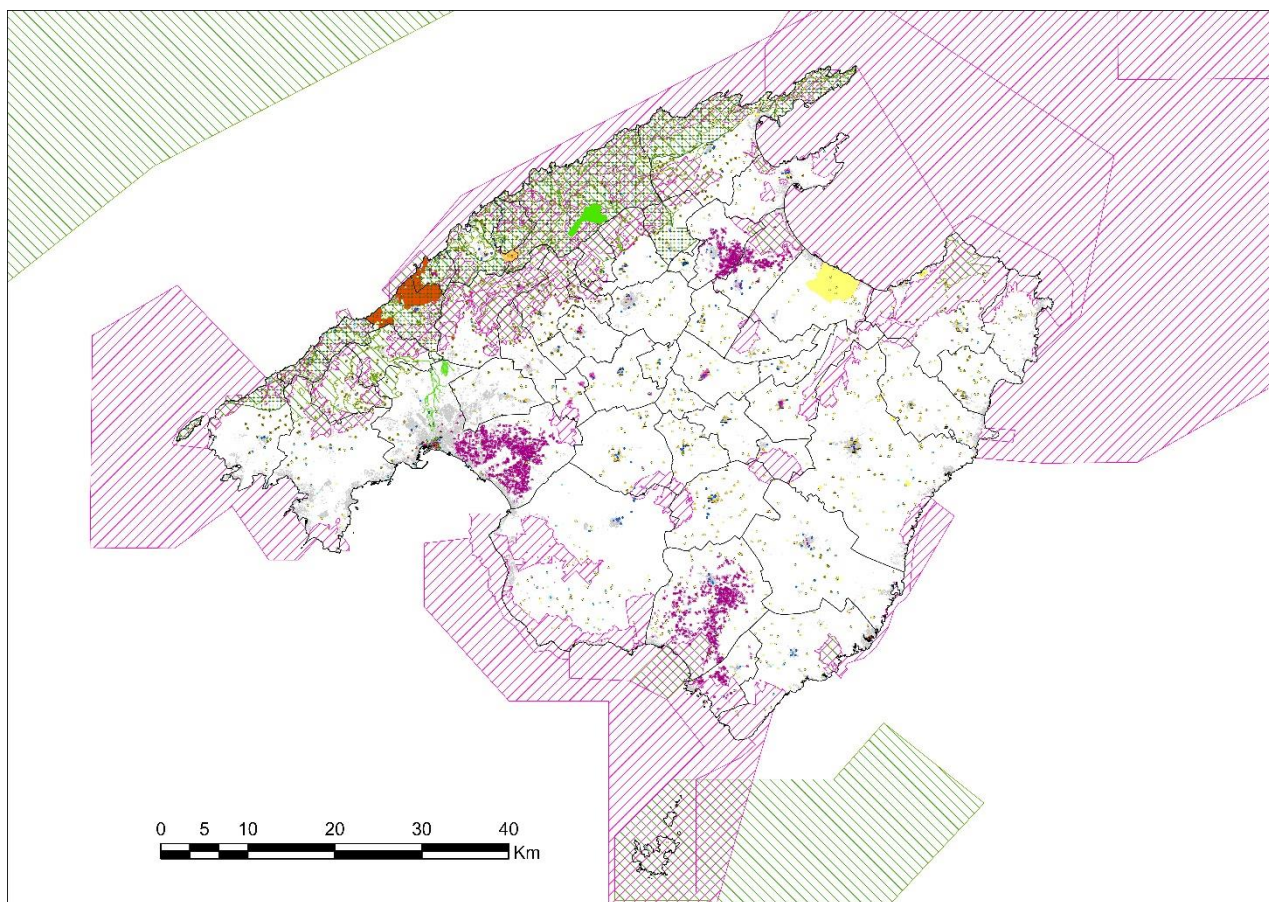
Font: Consell de Mallorca.

Il·lustració 13: Patrimoni històric i patrimoni industrial declarat de Mallorca. Font: Elaboració pròpia, dades del Consell de Mallorca.

En termes de patrimoni cultural, la Serra de Tramuntana, declarada Patrimoni Mundial des de l'any 2011 com a Paisatge Cultural, és també un àmbit molt destacat.

A escala global, cal destacar la concentració del patrimoni industrial (en realitat seria patrimoni etnològic, ja que els béns fabrils tenen una categoria dins del patrimoni històric), i especialment els molins per a extracció d'aigua, que es concentren en tres grans àmbits : l'entorn oriental de la ciutat de Palma de Mallorca, els municipis de Muro i Sa Pobla i els de Campos i ses Salines. Els tafons se situen sobretot a Tramuntana i a Artà, mentre que els altres elements, ja siguin de patrimoni industrial com de patrimoni històric (en les categories de Bé d'Interès Cultural i de Bé Catalogat) tenen un major grau de dispersió, en part a causa de les declaracions genèriques (creus, camins...) i en part a causa de la gran diversitat que s'encobreix després del grau de protecció.

Il·lustració 14: Visió general dels àmbits integrats al patrimoni natural i els elements declarats del patrimoni cultural. Font: Elaboració pròpia, dades del Consell de Mallorca i el Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico.

Finalment, considerant les figures de protecció del patrimoni natural, els Espais Naturals Protegits i els espais inclosos a la Xarxa Natura-2000 (LIC i ZEPA), es pot constatar la important presència dels mateixos a les àrees costaneres, a més de la seva existència en algunes àrees d'interior.

4.3. CARACTERÍSTIQUES MEDIAMBIENTALS DE LES ZONES AFECTADES: ÀMBITS URBANS AFECTATS PER LA M3PTIM.

Per a cadascun dels àmbits de sòl urbà subjectes a proposta de reclassificació per aquesta Modificació del PTIM, en l'Annex ambiental adjunt s'ha elaborat una cartografia d'anàlisi ambiental que contempla diversos aspectes:

- infraestructures de mobilitat al seu entorn,
- recursos hídrics,
- àmbits afectats per risc d'incendi, inundació, lliscament i erosió,
- patrimoni cultural i natural,
- àmbits d'intervisibilitat (500, 1000 i 2000 metres a partir dels sectors considerats)
- cobertura vegetal, grau de permeabilitat del sòl i hàbitats terrestres.

Tal com hem exposat al llarg d'aquest apartat, les infraestructures de mobilitat són un element rellevant per al paisatge, tant des del punt de vista visual com funcional i ecològic. Canalitzen i estructuren les relacions funcionals d'una àrea amb el seu entorn i constitueixen un ítem important (ja sigui en sentit positiu com a negatiu) per a la lluita contra el canvi climàtic i per a la percepció de l'entorn per part de les persones, encara que també poden suposar fraccionament ambiental

Un altre element a tenir en compte són els recursos hídrics, tant la seva suficiència com els riscos associats, si bé aquests haurien de ser objecte d'una avaluació individualitzada i detallada, en el marc d'una planificació municipal que permeti la consideració de totes les seves implicacions socials, econòmiques i ambientals. La perspectiva del canvi climàtic obliga a considerar, i en certs casos reconsiderar, els àmbits afectats per un risc natural (inundació, erosió, lliscament i incendi), com un factor que pot ser rellevant a l'hora de considerar la ubicació i la conveniència de nous desenvolupaments.

Quan el paisatge és un element fonamental de la qualitat de vida de les persones, tal com estableix el Conveni Europeu del Paisatge, i l'Estratègia del Paisatge del Consell de Mallorca que advoca explícitament per la seva implantació, el patrimoni natural i cultural és també una qüestió rellevant, com a forma de conciliar el respecte pel medi ambient (i les mesures encaminades a la seva protecció), i als trets, visibles i significatius, que materialitzen el procés històric de construcció del paisatge i, en certs casos, fonamenten la identitat col·lectiva.

Des d'una perspectiva netament visual, és habitual considerar els llindars de 500 i de 1000 per examinar els processos d'inter visibilitat, i en cas que ens ocupa, poder comprovar conques visuals, punts o recorreguts d'observació (miradors, nodes que atreguin població...), en la mesura que la distància redueix la capacitat de destriar detalls visuals, centrant els aspectes visuals en qüestions d'estructura general o de fites de visibilitat especial.

Des del punt de vista ambiental, i com a síntesi de les mesures principals que s'han ressenyat en aquest apartat, s'ha elaborat un plànol a partir de la informació de satèl·lit proporcionada per Copernicus, que estableixen, per a l'any 2018, el grau de cobertura forestal, el grau d'impermeabilització del terra, la presència de coberta herbàcia i l'aigua superficial en píxels de 10 m de costat, adequats per a una avaluació a l'escala plantejada. Sobre aquest pla s'ha superposat la capa d'hàbitats terrestres naturals i seminaturals, indicant el codi assignat per la Unió Europea als hàbitats, la denominació comuna, si són prioritaris o no (representada la prioritat amb un asterisc) i el grau de naturalitat (3 per a la màxima i 1 per a la mínima).

4.3.1. AVALUACIÓ ESPECÍFICA DELS ÀMBITS OBJECTE D'ANÀLISI

La DT 11 de la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears (LUIB) va establir en el seu règim transitori la necessitat d'estudiar la situació dels terrenys classificats al planejament general com a sòl urbà que, tanmateix, no comptaven amb els serveis urbanístics bàsics, considerant-los com a sòl urbà sense urbanització consolidada. En aquesta situació existia una gran varietat de casos, per la qual cosa la LUIB va instar els Ajuntaments que definissin, en període establert, la seva situació real i el seu règim d'aplicació. Un cop transcorregut aquest termini legal es va aprovar el Decret Llei 9/2020, que va establir que els consells insulars assumissin les potestats d'alteració del planejament en aquells municipis que no havien no realitzat aquesta revisió,

Aquest és l'objectiu específic d'aquesta Modificació del Pla Territorial Insular, mitjançant la qual el Consell de Mallorca assumeix aquesta responsabilitat.

El resultat de la mateixa no és, per tant, la generació de nou sòl urbà o urbanitzable, sinó la de revisar la situació dels ja existents, i si escau, i pels criteris derivats del marc legal esmentat i de l'anàlisi de les circumstàncies urbanístiques, ambientals i paisatgístiques concurrents, canviar la seva classificació a sòl rústic quan escaigui. La naturalesa d'aquesta modificació, per tant, produirà el pas d'alguns terrenys considerats fins ara com a urbans sense urbanització consolidada a la condició de rústics, per la qual cosa l'impacte ambiental, en termes de connectivitat ecològica o d'adaptació al canvi climàtic, seriosa, des d'un primer moment i a mitjà termini, positiu. Cal considerar que s'ha descartat el canvi de classificació a sòl rústic d'aquells terrenys la supressió dels quals suposés una incidència negativa en l'adequada compleció de l'estructura urbana o en l'aportació de dotacions i serveis necessaris per a procurar la qualitat de vida de la població existent i la sostenibilitat territorial. L'aproximació tradicional respecte a l'impacte d'un desenvolupament urbanístic no té molt sentit en aquest cas perquè es tracta precisament en cas contrari, de sostreure determinats àmbits a aquest desenvolupament.

D'altra banda, l'avaluació ambiental d'aquests àmbits es tracta d'un assumpte difícil d'abordar a partir de les escales instrumentals del PTI, cosa que ha obligat a fer servir una cartografia d'anàlisi a una escala que difereix de les instrumentals habituals d'un Pla territorial.

Moltes de les Unitats d'Actuació són petites peces de vora urbana, amb una superfície molt reduïda, encara que n'hi ha algunes més grans. Per poder utilitzar una escala comuna a totes s'ha optat per utilitzar per a aquest apartat una cartografia complementària d'escala 1:10.000, que permet distingir la ubicació de les peces i en la qual troben totes les instal·lacions, independentment de la seva mida, però que també és adequada per a una aproximació al context immediat.

Pel que fa a la informació ambiental, l'objectiu no és tant la descripció detallada dels paràmetres tradicionals, que no té gaire sentit a l'escala esmentat ni per als objectius d'aquesta Modificació, com l'aplicació dels objectius generals exposats el document i les propostes que s'avaluen, i especialment pel que fa a l'adaptació al canvi climàtic i al desplegament de l'Estratègia del Paisatge del Consell de Mallorca, amb una mirada transversal i respectuosa amb el medi ambient i els valors naturals i culturals de l'illa.

Així, deixant a part l'anàlisi que s'ha desenvolupat al punt anterior "Impactes ambientals, paisatgístics i patrimonials generals" desenvolupat a l'escala del conjunt de l'illa, es desplega en un **annex adjunt** una anàlisi més detallada per a cada àmbit o grup d'àmbits afectats. Per cada àmbit analitzat s'han elaborat sis plànols específics:

- El primer fa referència al patrimoni, tant natural com cultural, i s'hi recullen les figures de protecció ambiental i paisatgística del Pla Territorial existent, els espais naturals protegits i els terrestres inclosos a la xarxa Natura 2000, els elements del patrimoni cultural oficialment reconeguts, en les diverses categories, i els industrials, denominació sota la qual s'engloben els molins de vent (ja siguin d'extracció d'aigua o de farina) i d'oli (tafons).

- El segon mostra la distribució, a l'entorn dels àmbits considerats, de les Àrees de Prevenció de Riscos (APR), en què es distingeix quatre categories (lliscament de terres, erosió, inundació i incendis), i les Àrees de Protecció Territorial (carreteres i costa). La situació relativa de les peces de sòl respecte a aquestes àrees és, en el context de l'adaptació als efectes al canvi climàtic, un assumpte rellevant.
- El tercer mostra les infraestructures de mobilitat, amb l'objecte de considerar la naturalesa i la disposició general d'aquestes infraestructures en el conjunt, i de l'altra la posició relativa dels àmbits respecte dels espais principals pels quals es canalitza aquesta mobilitat.
- El quart recull la vulnerabilitat a la contaminació dels aquífers, com a indicador bàsic, a l'escala d'anàlisi que s'ha adoptat, de la situació general de l'abastament d'aigua a l'entorn, i les zones inundables, que mostren la presència d'aigües superficials, generalment estacionals o episòdiques, i els àmbits d'afecció.
- El cinquè engloba dues grans qüestions. D'una banda, dos aspectes clau pel que fa a l'adaptació al canvi climàtic i, indirectament, al paisatge: la cobertura forestal i el grau d'impermeabilitat del sòl; i de l'altra, en relació amb la connectivitat ecològica i els paràmetres principals del medi biòtic, els hàbitats d'interès comunitari. La cobertura forestal i el grau d'impermeabilitat del sòl s'han obtingut de les imatges de satèl·lit del programa Copernicus per al 2018, a píxels de 10 metres de costat. Els hàbitats són els corresponents a la Directiva relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres de la Unió Europea.
- El sisè mostra alguns paràmetres relatius a la intervisibilitat entre els àmbits, considerats com a conjunt, i el seu entorn, establint àrees de 500, 1.000 i 2.000 metres de ràdio, a més d'assenyalar l'adscripció a les unitats de paisatge, tal com estan formulades actualment a el Pla territorial.

4.3.2. ANÀLISI D'AFECCIONS DE LA MODIFICACIÓ 3 DEL PTI

Ateses les indicacions de la D. Gen de Espais Naturals de la Conselleria de Medi Ambient s'analitzen els aspectes següents:

a) Afecció d'espais urbans pròxims a llocs de la Xarxa Natura 2000 i Espais Naturals Protegits

Tal com s'ha indicat en apartats anteriors, l'objecte d'aquesta modificació puntual número 3 del PTIM tan sols aconseguirà i es limita a uns objectius concrets. Sobre els espais urbanitzables aquesta MD3PTIM es limita a transposar cartogràficament aquells sectors que han estat reclassificats a sòl rústic per ministeri de Llei. Per tant, no forma part de l'objecte d'aquesta MD3PTIM "desclassificar" o mantenir àmbits de sòl urbanitzable, excepte un cas específic en el TM de Montuiri.

No forma part dels objectius d'aquesta modificació del PTIM, ni figura en el règim competencial legal que li dona suport, la possibilitat d'alteració del règim urbanístic o la incidència en la consolidació de sòls urbans plenament vigents en el planejament urbanístic municipal, excepte en aquells casos d'unitats d'actuació sotmeses a l'aplicació de l'article 2 del DL 9/2020. No s'ha observat cap afecció significativa d'aquests àmbits sobre la RN2000 i els ENP segons l'anàlisi següent:

- En el cas de la UE4 de Deià, es tracta d'una àrea d'assentament en paisatge d'interès inserida en una àrea rural d'interès paisatgístic de la Serra de Tramuntana, corresponent en la seva major part a un nucli tradicional, d'escassa superfície (0,64 ha), ja consolidada per l'edificació en més del 75%. Mantenir la seva condició de sòl urbà no es preveu que vagi a suposar un impacte negatiu sobre el ARIP circumdant en la mesura en què la implantació dels serveis urbans restants millorarà la qualitat ambiental de l'entorn i evitarà possibles fonts de contaminació de les edificacions legalment existents.
- En el cas de la Unitat d'Actuació PE-4 Ca Botana, en el nucli de Cala de sant Vicente, del TM de Pollença, es tracta d'un àmbit la major part del qual ja va ser reclassificat a sòl rústic per la Llei 4/2008. El romanent de sòl urbà restant, si bé es troba en una àrea d'assentament en paisatge

d'interès, confrontant amb una Àrea natural d'especial interès, la seva realitat física presenta un grau de consolidació de l'edificació superior al 80%. Com en el cas anterior, mantenir la seva condició de sòl urbà no es preveu que vagi a suposar un impacte negatiu sobre el ANEI circumdant en la mesura en què la implantació dels serveis urbans restants millorarà la qualitat ambiental de l'entorn i evitarà possibles fonts de contaminació de les edificacions legalment existents.

- En els restants casos d'unitats d'actuació en sòl urbà que es proposa mantenir, no s'han detectat relacions de contigüitat amb àmbits de la Xarxa Natura 2000 o Espais Naturals Protegits.
- La reclassificació com a sòl rústic de determinats àmbits de sòl urbà no es considera que suposi afeccions negatives sobre la Xarxa Natura 2000 ni sobre Espais Naturals Protegits en tant que suposarà un manteniment de la condició rústica del sòl.

Tot això sense perjudici que aquesta anàlisi es dugui a terme de forma més detallada per les revisions dels planejaments urbanístics en les seves adaptacions al PTIM o en futures revisions d'aquest si escau.

Així mateix, a través d'aquesta modificació s'implementen un conjunt de criteris d'anàlisi, disposicions i restriccions que pal·liaran els potencials efectes del futur desenvolupament urbà municipal sobre aquests espais. Entre les mateixes es pot ressenyar:

- D'acord amb l'assenyalat en la norma 7 (quater) s'implementarà un estratègia de paisatge que es materialitza per l'obligació d'elaboració d'un Estudi d'integració paisatgística EIP en el procés d'elaboració, revisió i en les modificacions dels plans generals i en els plans d'ordenació detallada l'impacte paisatgístic de la qual pugui ser rellevant, així com en els projectes que d'acord amb la legislació vigent, hagin de sotmetre's al procediment de declaració d'impacte ambiental ordinària.
- Així mateix s'han implementat una sèrie de criteris d'implantació urbana que es desenvolupen en la Norma 7 (quinquies) si bé destinades a les AT.
- S'han desenvolupat una sèrie de mesures territorials urbanístiques per a la mitigació i defensa davant el canvi global que es desenvolupen en la Norma 7 (sexies)
- S'ha recollit en la norma 45 una adaptació a la legislació vigent en matèria de prevenció de la contaminació acústica.
- S'han recollit en la norma 44 les mesures contra la contaminació lumínica, en coherència amb les obligacions establertes en la Llei 3/2005, de 20 d'abril, de protecció del mitjà nocturn de les Illes Balears.

Es tracta per tant d'un nou arsenal regulador que està orientat a minimitzar els impactes sobre els sòls circumdants en les àrees de desenvolupament i pal·liar els seus potencials efectes negatius.

b) Afeccions previstes sobre el sòl rústic els espais de rellevància ambiental per la supressió dels sòls urbanitzables

En el referit a desclassificació de sòl, aquesta modificació es planteja com una mera transposició documental que no comporta en si mateixa cap modificació de la classificació de sòl pel PTIM, excepte en el cas del polígon industrial de Montuïri, si bé el PTIM assigna una categoria determinada a aquests sòls segons els seus valors.

Els criteris d'identificació dels sectors que han estat reclassificats a sòl rústic deriva de l'aplicació sistemàtica de tres situacions reglades:

1.- L'aplicació de la Disposició Addicional tretzena de la Llei 12/2017 d'Urbanisme de les Illes Balears (LUIB), que va desclassificar el sòl urbanitzable i l'apte per a la urbanització i els va classificar com a sòl rústic comú, els sectors que estaven en supòsits d'antiguitat i falta de desenvolupament.

2.- L'aplicació del Decret Llei 9/2020, de 25 de maig, de mesures urgents de protecció del territori de les Illes Balears, que desclassifica automàticament (i queda classificat com a sòl rústic) supòsits anàlegs de superació de la vigència (de sòl residencial, turístic o mixt) si el municipi no té el seu

pla adaptat al PTIM i que no s'hagi iniciat l'actuació material de nova urbanització i vençut els terminis. Si bé amb algunes excepcions, entre elles que es degui a causes imputables a l'administració.

3- L'aplicació de la Llei 4/2008, de 14 de maig, de mesures urgents per a un desenvolupament sostenible a les Illes Balears, en el seu capítol III revisa i modifica alguns aspectes de la Llei 1/1991, de 30 de gener, de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears.

Doncs bé, sobre la consideració dels sòls desclassificats, la situació està així mateix reglada.

Així, en els casos derivats dels apartats 1 i 2 les determinacions normatives són clares i estableixen la nova situació del sòl desclassificat com a sòl rústic comú: "quedaran automàticament classificats com a sòl rústic amb qualificació de sòl rústic comú". No obstant això, sobre aquesta condició subjacent, s'han superposat els règims de prevenció i protecció derivats de la situació territorial concreta dels terrenys, per coherència amb el model territorial. D'altra banda en els casos del tercer bloc, és el propi Annex de la Llei 4/2008 el document que estableix com és el grau de protecció dels sòls desclassificats.

Les afeccions sobre la Xarxa Natura 2000 i els Espais Naturals Protegits que suposen els efectes de canvi de classificació derivats de l'aplicació dels preceptes legals esmentats resulten una miqueta estèrils perquè no depenen de l'acció del planificador territorial. En qualsevol cas, en termes generals es presumeix que aquests efectes són positius en tant que consisteixen en la supressió d'actuacions de transformació urbanitzadora, amb el que comporta el mantenir les condicions rurals existents dels terrenys, en la continuïtat d'hàbitats naturals i en la preservació del seu paisatge. Si potser, pot considerar-se negativa a mitjà termini la pervivència d'unes certes estructures de naturalesa urbana en àmbits reclassificats a rústic que haguessin iniciat el seu procés urbanitzador. Correspon a l'adaptació dels planejaments urbanístics municipals a aquests textos legals l'adopció de les mesures de restitució de la condició rústica dels terrenys que procedeixin segons cada circumstància.

No resulta acreditat en cap moment que la supressió de sòl urbanitzable residencial sigui conseqüència directa d'un increment de pressió residencial en sòl rústic. En les anàlisis realitzades es conclou que l'increment de població de les últimes dècades s'ha produït fonamentalment per processos de consolidació i densificació de sòls urbans ja planificats anteriorment. D'altra banda, aquest pla argumenta en la seva memòria la suficiència de sòl de naturalesa urbana, existent i de creixement futur, per a donar resposta a les necessitats residencials de la població. Després els processos d'implantació residencial en sòl rústic obeeixen a fenòmens de naturalesa diferent a la urbanística, més pròxims a la cerca d'una manera de viure més pròxima a la naturalesa o a la producció agrària, de caràcter més aïllat de les zones urbanes, sovint amb caràcter temporal o vacacional i amb programes més extensius, tots ells emparats per la legislació vigent en sòl rústic. No forma part de l'objecte d'aquesta modificació reconsiderar aquest model.

■ c) Afeccions previstes sobre els espais de rellevància ambiental amb supressió dels sòls en unitats d'actuació en sòl classificat com a urbà

En el cas dels àmbits denominats UA, assenyalar que es tracta de sòls que havien estat classificats com a urbans pel planejament municipal, que estan en contigüïtat amb sòl urbà, però que d'acord amb els requisits i condicions s'han establert el conjunt format per la DT11^a de la LUIB i el DL 9/2020, en els casos en què ha estat ambientalment idoni i han pogut ser desclassificats així s'ha fet.

Els criteris han estat els següents:

- S'ha analitzat el grau de consolidació dels àmbits per part de l'edificació i els serveis urbans existents.
- S'ha analitzat la qualitat ambiental i paisatgística de l'entorn de cadascun dels àmbits.
- S'ha analitzat l'efecte de la possible desclassificació sobre la compleció de l'estructura urbana i les dotacions, equipaments i serveis requerits per la població general.
- Amb caràcter general la seva consideració com a sòl rústic general
- S'han revisat i actualitzats les afeccions de riscos d'inundació, i d'incendis.

- Així mateix s'ha actualitzat les potencials afeccions de APT de carreteres. Aquestes situacions s'han analitzat i documentat en l'Annex Ambiental adjunt, seleccionant per a la seva desclassificació els àmbits més idonis per a això.

■ d) Anàlisi de la proposta de reconsideració d'àrea de desenvolupament urbà de determinats àmbits

Aquesta modificació de PTI té uns objectius i abast limitat. No es tracta d'una revisió del Pla i per tant no fa una reconsideració generalitzada de la condició del sòl de desenvolupament urbà, que d'altra banda correspon a la planificació urbanística municipal.

La consideració de sòl urbà és de caràcter reglat sobre la base de la legislació vigent i no resulta de lliure disposició segons criteris d'oportunitat per part de la planificació territorial, excepte els casos legalment previstos. Tot això sotmès als règims de responsabilitat patrimonial que procedeixin. En conseqüència no forma part de l'objecte d'aquesta modificació entrar a valorar la persistència de la condició de sòl urbà de determinats àmbits encara que puguin tenir valors ambientals significatius. Tot això sense perjudici que l'administració amb competències en medi ambient pugui regular en el sentit de procurar la protecció d'aquests valors i així s'expressi sobre el planejament urbanístic.

La introducció de zones d'amortiment d'impactes en el planejament territorial no consta que gaudeixin d'un règim legal d'implantació específic ni que es derivin dels corresponents plans de gestió dels espais de rellevància ambiental. En qualsevol cas l'adaptació a la normativa de soroll i l'ordenació detallada correspondrà desenvolupar-la al planejament urbanístic municipal, quedant fora de l'abast de l'objecte d'aquesta MD3PTIM.

No obstant l'anterior, i en aquest sentit, aquesta modificació puntual núm. 3 del PTIM introdueix la possibilitat de dur a terme per part del planejament municipal actuacions de reconversió territorial per a millorar la sostenibilitat ambiental de determinats àmbits de major fragilitat, traslladant edificabilitats a sòls de desenvolupament més idoni, sense que això hagi de suposar un increment de la capacitat de població.

En últim lloc, cal indicar que en el llistat d'àmbits assenyalats com a possible objecte de protecció, tan sols se cita una toponímia general, i en cap moment s'identifiquen cartogràficament de manera precisa, per tant resulten difícilment analitzables. En alguns casos es tracta de sòls urbans parcialment edificats, en uns altres amb els elements d'urbanització implantats totalment o parcialment, i en altres sòls que ja avui dia gaudeixen de la condició de sòl rústic.

Es procedeix a continuació a analitzar molt succintament el grau de desenvolupament i circumstàncies dels àmbits indicats:

AN-1 Pinedes de Bonaire: És una àrea al costat de la població de Malament Pas - Bonaire, confrontant amb la ANEI de la Talaia d'Alcúdia.

L'entorn Bonaire és una zona de pineda al costat de la Caleta donis Frares en una costa urbanitzada i edificada per unifamiliars al costat de la Marina de Bonaire. La part més oriental de la mateixa encara no ha estat completament urbanitzada, si bé es tracta d'un sòl classificat com a urbanitzable amb pla parcial aprovat, completament parcel·lat i amb un procés d'urbanització avançat en la zona més pròxima a la costa, que està així mateix edificada. Una part d'aquest àmbit, al costat del torrent, forma part d'una àrea de reconversió territorial de les NS d'Alcúdia (adaptades al PTIM), destinada a sistema general d'espai lliure. Aquest Pla Parcial no està subjecte a cap de les situacions d'incloses en aquesta modificació.

AS-6 Maristany: És una àrea confrontant amb el sòl urbà de Port de Alcúdia. Es troba entre la variant Dt.-3400 i una zona urbanitzada. Així mateix la pràctica totalitat dels seus límits aquest, oest i sud són fronts urbanitzats i edificats. Actualment està classificat com a sòl urbanitzable, si bé una part rellevant del mateix té la condició de sòl dotacional o espai lliure. El seu desenvolupament forma part d'una àrea de

reconversió territorial de les NS d'Alcúdia (adaptades al PTIM) per a l'obtenció d'un sistema general d'espai lliure en el sector AN-1.

Cales de Manacor: Les cales de Cala Anguilla, Cala Mendia i Cala Estany d'en Mas representen les tres entrades de la mar en el nucli de població de s'Estany en el municipi de Manacor. Les cales en si són arenals emmarcats per zones rocoses, on desemboquen tres torrents encaixats.

Hi ha diversos àmbits de sòl urbà i urbanitzable, amb el seu planejament urbanístic aprovat, sòl reparcel·lat, urbanitzat i ja edificat en la seva pràctica totalitat. La seva ordenació assigna com a espai lliure públic zones afectades pel torrent donis Morts. Són considerades com a sòl urbà i urbanitzable en el planejament vigent, de molt recent avaluació i aprovació (2020) i les aigües residuals són vehiculades cap al EDAR de Cales de Manacor. Existeix un projecte per a la remodelació de la depuradora d'aquest nucli costaner, per a augmentar la seva capacitat de tractament a la demanda en hores punta.

Cala Pi i és Vallgornera: Es tracta d'un conjunt d'urbanitzacions lineals que ocupen gairebé 4km de front costaner amb tot just 300m de fons, i que es troben en el municipi de Lluçmajor, en la costa sud de l'illa. Es tracta d'àrees urbanitzades amb un alt grau d'ocupació i edificació d'habitatges unifamiliars. Estan envoltades per diversos Llocs d'Interès Comunitari (LIC), entre ells la cova càrstica del Pas de Vallgornera pertanyent a la Xarxa Natura 2000. Es tracta de sòl classificat com a urbanitzable segons el seu planejament (probablement hagi esdevingut legalment en sòl urbà per execució de la urbanització prevista en el seu moment) i edificats en la seva major part. Segons sembla perviuen deficiències en el sistema de sanejament que la solució del qual no passa per una reclassificació a rústic dels terrenys, la qual cosa probablement impediria implementar una solució per als nombrosos habitatges i parcel·les ja existents que fora tècnicament viable i compatible amb els valors ambientals del lloc.

És Salobrar de Sa Porrassa en Magaluf (Calvià): És una antiga zona humida dessecada durant la segona meitat del s. XX. Avui, en la seva major part, es tracta una àrea de sòl urbà amb planejament aprovat, en procés d'urbanització. Una part significativa disposa d'una ordenació derivada de l'aprovació d'una reserva estratègica de sòl tramitada a l'empara de la Llei 5/2008, per a edificació d'habitatge protegit. Estan pràcticament ultimades les obres d'urbanització d'un gran àrea comercial, 486 habitatges i 2.000 allotjaments turístics en un espai de 65 ha; consta una iniciativa de planejament municipal centrada en la recuperació ambiental de la zona humida. Es troba pròxima als sòls forestals dels contraforts de la Serra de na Burgesa amb el Puig donin Saragossa i la Serra d'en Ferrer en la finca de Cas Saboners.

Prat de l'Ullal i la Gola (Pollença): Tots dos espais es troben en el nucli de Port de Pollença i apareixen en el llistat de zones humides del Pla Hidrològic de les Illes Balears amb els codis MAZH02 i MAMT01 respectivament. Tenen 11,2 i 3,3 Ha respectivament, si bé la Gola té un percentatge de superfície d'aigües obertes considerablement superior. WWF i MEDWET consideren que tots dos aiguamolls estan en la categoria 4 - Hàbitats/geomorfologia originals altament modificats (<10% intacte). Són ecosistemes que contribueixen de manera considerable a la biodiversitat de l'illa, comptant amb diverses espècies endèmiques.

Si bé actualment no compten amb figures de protecció d'espai natural, les zones humides estan dins del Domini Públic Marítim Terrestre, per la qual cosa hi ha fortes restriccions d'ús. Aquesta modificació No obstant això, aquesta modificació recull la desclassificació tant del Sector La Gola (UP-7) com del sector Tallers del Port (UP-8) tots dos per aplicació de la disposició addicional 16a de la LUIB, ja que es tracta d'un sector classificat com SUP amb un planejament no adaptat a les DOT i sense un Pla Parcial en tramitació dins els terminis que establia el planejament. (DONA 16a Llei 12/2017, apartat 2). El Prat de l'Ullal es troba classificat com a sòl rústic.

Ses Cassets donis Capellans: Aquest espai, situat en una de les platges de Muro i veí a Ca Picafort (Santa Margalida) és un punt amb atractiu turístic, característic per la presència d'al voltant de 150 petites

edificacions de 60 a 100m² construïts en una àrea comunal municipal. Aquestes “casetes a la platja”, Es troba a menys de 200 metres de la costa. Actualment part de l'àmbit es troba en procés de delimitació el Domini Públic Marítim Terrestre, i les activitats estan sotmeses a règim concessional. En el PGOU de Muro continua sent classificat com un sòl urbà si bé en una situació pendent de redacció d'un pla especial.

Puntirò: És un àmbit del municipi de Palma, una urbanització d'habitatges unifamiliars aïlleu La major part del sòl que en origen anava a ser transformat, es troba parcel·lat, i en gran manera edificat. Es tracta majoritàriament d'un sòl rústic amb la figura de nucli rural. No obstant això es manté una franja de sòl urbanitzable al sud, al costat de la carretera Dt.-3011, aparentment urbanitzat, sense perjudici de les decisions que pugui prendre el PGOU de Palma actualment en revisió.

Són Gual (Palma): Es tracta d'un nucli residencial situat en el municipi de Palma, al costat de la carretera DT.-15, una part destinat a habitatge plurifamiliar i la resta a habitatge unifamiliar. En el PGOU vigent té la condició de sòl urbanitzable amb una casuística complexa de tramitació. No obstant això el procés de revisió del PGOU de Palma ja contempla la possibilitat de modificar la seva classificació.

La fase 2 de Son Gual (més al sud), està ja urbanitzada i parcialment edificada, i manté la consideració com a sòl urbanitzable d'acord amb el seu Pla Parcial.

Són Oliver i Són Oliveret (Palma): Es troba en sòl rústic general (nucli rural) i és confrontant a un ANEI; té alguns problemes de mobilitat en comptar amb una única via d'accés, que limita amb Son Oliveret. No obstant això es tracta d'una àrea amb un gran nombre d'edificacions unifamiliars en situacions molt diferents de qualitat i de grau d'urbanització d'habitatge unifamiliar en diferents situacions. No procedeix la seva reclassificació a sòl rústic perquè ja gaudeixen d'aquesta condició. La seva ordenació està subjecta a les decisions del PGOU de Palma sobre aquest tema.

Són Vida (Palma): És una urbanització d'habitatges unifamiliars de baixa densitat amb un únic accés, que també inclou algun allotjament turístic i un camp de golf, en un lloc amb un pendent considerable. Les construccions es troben en sòl urbà i urbanitzable, si bé està delimitat per un ANEI. La major part és avui sòl urbà, està parcel·lat, urbanitzat i edificat; la resta és sòl urbanitzable amb ordenació aprovada i vigent. Tot això efectivament en un entorn de pinedes d'interès i de fort pendent. Aquesta MD3PTIM contempla mesures per a millora de la integració paisatgística i ambiental de les edificacions en terrenys en pendent. No forma part del seu objecte la reclassificació de sòls urbans a rústics al marge de les atribucions legals especialment conferides per a això.

4.3.3 SÍNTESI

En suma, la comparació dels efectes derivats de l'aplicació d'aquesta Modificació amb què hauria si no es duqués a terme, és, en tot cas, favorable a l'aplicació, ja que el resultat serà la sostracció de desenvolupament urbà d'un nombre rellevant de terrenys fins ara considerats com a tals. Encara que a curt termini pot no tenir efectes apreciables, a mitjà i llarg termini suposa reconduir el procés d'artificialització de sòls, i, en la mesura que aquests sòls estan ara ocupats per usos agraris o forestals, que es veuen consolidats mitjançant aquesta modificació, és una millora tant del comportament climàtic dels àmbits urbans en general com de la connectivitat ecològica, en estar en la seva majoria situats en vora urbana..

5. OBJECTIUS PREVISTOS DE CARÀCTER MEDIAMBIENTAL

Es plantegen els següents objectius de caràcter mediambiental

Transversals:

- Desplegar l'Estratègia de Paisatge de Mallorca (2019)
- Desenvolupar conseqüències de la Llei 10/2019 de Canvi Climàtic i transició energètica de les Illes Balears, i la mirada derivada des de les obligacions de preservació ambiental.
- Realitzar una proposta sobre determinats àmbits de sòl classificat com a urbà però que no disposen de serveis, considerant-ne els valors ambientals i proposant (en molts casos) la seva desclassificació.
- Revisar la situació urbanística de determinats àmbits que la seva transformació dels quals s'entén que presenta conflictes amb els seus valors ambientals o paisatgístics.
- Revisa i actualitza el potencial de creixement establert pel PTI per a cadascun dels municipis.
- Desenvolupar una revisió de les àrees de reconversió territorial (ART) i àmbits d'intervenció paisatgística. (AIP)
- Recopila i actualitza la base cartogràfica relativa a la protecció patrimonial
- Actualitzar les referències normatives
- Desplegar una sèrie d'indicadors per a l'avaluació i el seguiment del Pla territorial.
- Actualitzar al marc legal i als desenvolupaments realitzats, quant a diversos Plans Directors sectorials de desenvolupament del PTIM.

■ **Desplegament del concepte de paisatge, incidència en el canvi climàtic i connectivitat ecològica.**

Avui s'exigeix una mirada integrada de les diverses facetes que configuren el nostre entorn de vida, especialment en els aspectes ambientals i ecològics, tot reorientant tant l'esquema clàssic de relacions del sistema socioeconòmic amb el natural com els processos de creixement i formalització dels àmbits urbans. En aquest sentit, el concepte de paisatge del Conveni Europeu de Paisatge (CEP) exigeix considerar tant els aspectes estètics com els funcionals o els ecològics.

En aquesta conjuntura, a més de l'Estratègia de paisatge del Consell de Mallorca cal tenir present alguns dels aspectes referits a la mitigació i adaptació davant del canvi climàtic, plasmats a la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica, de les Illes Balears, i l'Estratègia Nacional d'Infraestructura Verda i de la Connectivitat i Restauració Ecològiques, aprovada oficialment mitjançant l'Ordre PCM/35/2021, de 9 de juliol, del Ministeri de la Presidència, Relacions amb les Corts i Memòria Democràtica del Govern d'Espanya.

Aquests documents, encara que persegueixen objectius molt diferents, comparteixen, però, certes perspectives transversals ja que neixen com a desenvolupament i concreció de la idea de sostenibilitat en un sentit ampli. Aquestes perspectives comunes es poden sintetitzar que:

- Estan plantejades per ser implementades a diverses escales;
- Comparteixen una visió "multifuncional", en el sentit que es preval la integració de funcions diverses, més enllà de la que els és explícitament pròpia;
- S'hi preveuen sempre les implicacions sobre la població, i concretament els aspectes relatius a la salut de la població, la qualitat de vida, la cohesió i el benestar social i l'estalvi (eficiència) en l'ús dels recursos.

Per això part de les principals mesures que deriven dels seus postulats puguin ser tractades de forma conjunta, adequant-les de manera que, considerant integradament tots els aspectes i utilitzant una visió multicriteri, una mateixa intervenció pugui treballar per aconseguir objectius múltiples. Si bé bona part d'aquestes mesures i criteris ja estan presents a la redacció actual del PTIM, encara que en apartats i normes diferents, s'ha optat per la redacció de noves Normes (7 bis a 7 sexies) centrant-hi la formalització dels aspectes més directament vinculats amb la perspectiva paisatgística en relació amb els sòls de nou

desenvolupament urbà. Les Normes 7 (bis) a 7 (cuarter) estan referides al paisatge. La nova Norma 7 (quinques) està dedicada als “criteris d'implantació urbana i foment de la connectivitat ecològica”, i la Norma 7 (sexies) a les “Mesures territorials i urbanístiques per a la mitigació i defensa davant del canvi global”, a ambdós casos des de la perspectiva del planejament urbanístic i territorial.

Des d'aquesta perspectiva, es poden sintetitzar les mesures que es plantegen per a aquesta triple perspectiva (paisatge, canvi climàtic i connectivitat ecològica), en aquests grans grups:

- Protecció i increment de la cobertura vegetal, especialment l'arbrada.
- Atenció al cicle de l'aigua en totes les fases.
- Reducció dels processos d'antropització de terra; racionalització de l'ús del sòl adequant-lo a les necessitats reals i incrementant la permeabilitat als sòls urbanitzats.
- Increment de l'eficiència energètica: creixements urbans més compactes, estalvi energètic i increment de la producció a partir de fonts renovables.
- Reducció de l'emissió de gasos d'efecte hivernacle i, en general, de la “contaminació” a qualsevol de les seves manifestacions.
- Establiment de connectors ecològics a diverses escales, des de la urbana fins a la territorial.
- A aquests s'hi poden afegir altres com les polítiques de regeneració urbana, el tractament dels residus, la protecció davant dels riscos naturals, etc.

No obstant això, cal assenyalar que aquests grans grups es poden descompondre en un gran nombre de mesures concretes, i la multifuncionalitat es genera en la mesura que se'n plantegi una combinació adequada per aconseguir l'objectiu o objectius plantejats. No es tracta de confondre uns objectius amb els altres, sinó de combinar-los en una mateixa intervenció, cercant la possible complementarietat. En tot cas, cal tenir presents també alguns reptes:

- En certs casos, les mesures poden ser ambivalents, generant efectes positius i negatius, per exemple, l'increment de la cobertura vegetal als espais urbanitzats pot augmentar el risc d'incendi, o el foment de les instal·lacions d'energies renovables petites (generadors eòlics o plaques solars) té un impacte sobre la preservació de certs paisatges.
- Moltes mesures es poden plantejar a gairebé qualsevol escala, des del detall de la intervenció a la planificació territorial, tenint sempre present que, encara que obeeixin a un mateix objectiu, no es poden abordar de la mateixa manera. Per contra, altres mesures només tenen sentit a partir d'una escala determinada... pertanyen a aquest cas les que tenen a veure amb la mitigació del canvi climàtic en general, ja que afecten grans qüestions (mobilitat, model de ciutat, activitat econòmica...) i són, per tant, difícils d'abordar llevat que es faci de manera integral.

Les noves normes Norma 7 (quinques) i 7 (sexies) introdueixen els aspectes més rellevants, des de la perspectiva urbanística i territorial i de la confluència amb les mesures paisatgístiques, d'aquests aspectes.

A la nova Norma 7 (quinques) es desenvolupen específicament les qüestions relatives a la limitació al creixement urbà, fomentant la compacitat dels nuclis (7 quinques 3, que el circumscriu a les Àrees de Transició) i als criteris de selecció de l'emplaçament més adequat per als nous desenvolupaments (quinques.4, preservant els àmbits susceptibles de constituir un corredor ecològic, els afectats per les Àrees de Prevenció de Riscos i el seu entorn immediat, els recorreguts d'accés o els de pendent significatiu).

I a la nova Norma 7 (septies) es desenvolupen els relatius al canvi climàtic, tant al vessant de mitigació com d'adaptació. La mitigació fa referència a la lluita contra les causes (fonamentalment, l'emissió de gasos d'efecte hivernacle, l'artificialització de sòl i la pèrdua de biodiversitat) i l'adaptació a les mesures encaminades a pal·liar-ne els efectes (augment de temperatures, disminució de les precipitacions, augment dels episodis extrems...). Aquesta nova Norma del PTIM, a l'apartat 1, especifica, a més, la necessitat d'incorporar en la memòria una anàlisi climàtica, en el qual s'analitzi una avaluació de l'efecte “illa de calor” sobre l'increment de temperatura en el nucli urbà a fi d'adoptar mesures d'adaptació, tal com estableix també l'Agenda Urbana Espanyola, ja que l'illa de calor urbana, si bé és un efecte

relativament puntual causat per la presència de la ciutat, obeeix a paràmetres similars que els del canvi climàtic global i, sobretot, es combat amb les mateixes mesures.

De manera paral·lela i atesa la regulació sobre la contaminació lumínica i a la qualitat del paisatge urbà s'ha desenvolupat una regulació en la Norma 44 orientada a la regulació de la contaminació lumínica.

S'ha desenvolupat una implementació de la Norma 42 amb una regulació extensa sobre la preservació de la permeabilitat de sòl, així com en la limitació de la transformació del sòl natural en sòls en transformació amb fort pendent. Per a acompanyar la seva regulació s'ha desenvolupat una cartografia d'arracades de l'illa en un Annex. 4 "Cartografia d'arracades" d'aquesta memòria, en la qual es representen gràficament (a una escala territorial) els sòls amb més d'un 50% de pendent.

Així mateix s'han introduït millores i cauteles en les normes 52, 54 i 62 relatives a l'execució d'infraestructures de mobilitat i d'incentivació de la intermodalitat

Per tant, aquesta modificació desplega una sèrie de mesures d'abast normatiu adequat per al compliment dels objectius establerts.

6. CONSIDERACIONS TÈCNIQUES

El Document d'Abast emès per la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears ha assenyalat alguns aspectes significatius que han de ser atesos a l'avaluació ambiental. En aquest apartat se'n fa un especial enquadrament, si bé cal comprendre el context limitatiu format pel marc legal d'aplicació que emmarca part de les modificacions, l'escala de desenvolupament i el caràcter regulador –no executiu- del Pla territorial insular. Així mateix, cal posar èmfasi que la naturalesa tècnica i jurídica limitada d'una modificació del Pla territorial fa que no sigui possible un replantejament global de l'instrument vigent, cosa que tindria consideració de revisió.

En aquest apartat es complementen i assenyalen detalls i justifiquen el mode de compliment de les consideracions tècniques del dit Informe.

■ Anàlisi a l'escala adequada.

L'escala del Pla territorial insular vigent està definit a escala 1:25.000, és l'escala territorial pròpia de l'instrument. No obstant això, en aquesta modificació s'ha aprofundit fins a l'escala 1:10.000 en la descripció dels àmbits que se n'altera la classificació. És important que tant les cartografies especialitzades de caràcter ambiental com l'anàlisi de característiques diferenciades no aporten diferències ressenyables que sobrepassin l'escala 1/10.000.

■ Justificació dels criteris de desclassificació de UAs i sectors urbanitzables

L'anàlisi i la justificació detallada del manteniment o no d'àmbits d'UA es desenvolupa al document de memòria que té un caràcter justificatiu.

Assenyalar que l'opció de intervenció del PTIM no està emmarcada pel compliment d'una sèrie de supòsits de tipus procedimental (documents urbanístics o de gestió aprovats i tramitats) i d'un desenvolupament real (com a processos de transformació executats, com ara la seva urbanització i/o edificació) i no sobre la base de les seues característiques ambientals.

Per a les UAs en les quals administrativa i urbanísticament s'ha habilitat al PTIM per a la seva intervenció, s'ha desenvolupat una anàlisi estructural i ambiental d'acord amb l'escala i la ubicació d'aquestes. En els casos en què s'ha optat per la reclassificació a sòl rústic, es tracta d'àmbits de petita superfície, molts d'ells d'una hectàrea, i que es corresponen amb espais de vora urbana o fins i tot intersticials. S'ha proposat la seva classificació com a sòl rústic comú quan el seu desenvolupament no s'ha considerat rellevant per a la compleció de l'estructura urbana o els seus valors ambientals així ho han aconsellat. No obstant això, hi ha diversos àmbits (a Algaida (Randa) la UE-R1, A Pollença (Cala de Sant Vicenç) la UE-11 i a Deià les UE-1 i UE-2) en els quals sobre la base dels seus valors i fragilitat s'és ha assignat la categoria bàsica de sòl rústic protegit ARIP. En els casos en els quals s'ha considerat que han de mantenir la classificació com a sòl urbà, s'han establert les cauteles per a garantir el règim d'aplicació.

Pel que fa a la consideració com a sòl desclassificat de sòl urbanitzable, és important indicar que aquest document no desclassifica sòl urbanitzable sinó que identifica, recull i trasllada cartogràficament aquells sectors que han estat desclassificats per normatives prèvies. Tot i això, l'única excepció és sobre la proposta de desenvolupament d'un sector industrial aïllat al municipi de Montuïri; en aquest cas, i en base a l'absència de solidesa en la seva situació jurídica i d'anar en contra del model territorial de sòl aïllat, aquest sòl s'ha eliminat com de potencial desenvolupament industrial.

■ Necessitat de creixement residencial, turístic o mixt

Aquesta modificació ajusta la necessitat de sòl de creixement residencial, turístic o mixt. En el document de Memòria es constata i conclou que:

- Hi ha una gran disparitat entre l'adaptació dels municipis a . Com a resultat d'aquesta situació, menys del 10% dels municipis s'han adaptat al PTIM; la resta ha aprovat creixements bé des de la disposició transitòria quarta de les DOT o bé mitjançant adaptació parcial al PTIM.
- Tot i això, només tretze dels cinquanta-dos municipis (al voltant del 25%) havia computat nous creixements des de l'aprovació de les DOT fins al 2015. Aquests creixements suposen un 32,03% del sòl previst a la modificació número 2 del PTIM . En termes generals, això suposa que el creixement global ha estat de només l'1,66% davant el 5,37% previst per la modificació núm. 2 o el 10% fixat a l'article 33 de les DOT.
- En considerar les desclassificacions efectuades en aquest període s'arriba a la conclusió que, malgrat l'existència de creixements no computables i no computats, el consum de territori global des de la posada en vigor de les DOT ha estat pràcticament nul. Així mateix, els creixements no computables han suposat una superfície semblant a la computada.
- Tot i l'important increment poblacional que, de fet, ha superat les expectatives del PTIM el 2004, només s'ha arribat a un terç del creixement permès, per la qual cosa no hi ha hagut grans conseqüències especulatives o esgotament de sòl vacant. En aquest període 2004-2021 s'ha incrementat la població en gairebé 155.000 habitants, i un increment de l'índex de pressió humana de 265.000 visitants punta mitjana mensual.
- Durant aquest període s'han reduït per ajustaments normatius i sobre la base dels seus valors ambientals o sobre l'absència de desenvolupament del sòl per part dels propietaris una quantitat substancial del sòl.
- D'acord amb els càlculs desenvolupats pel Govern en el seu estudi de sòl vacant el 2015 hi havia sòl capaç de 112.620 habitatges estenent-se al llarg de gairebé 2.100 hectàrees, fet que posa un total de més de 280.000 potencials habitants.
- Els creixements de població que hi ha hagut en el període 1998-2020, fins i tot sent molt superiors a les previsions tant de les DOT com del mateix PTI, no
- S'estima un creixement per al període 2021-2030 de 95.840 habitants i no sobrepassar els 1.008.000 habitants i una estimació de l'índex de pressió humana inferior a 1.600.000 persones.

En aquest escenari i amb la necessitat de minimitzar el consum de sòl i la seva transformació a allò necessari, s'estableixen unes xifres llimdars a partir de les quals sembla necessària la revisió del Pla territorial, que són un Índex de Pressió Humana superior a 1.600.000 residents puntuals i persones.

A més s'ha constatat que:

- El PTIM proposava en 2004 un potencial d'increment del 7,87% de sòl urbanitzat amb 1.491 ha, al llarg del període 2004-2020 i s'ha incorporat al planejament tan sols el 28% del sòl previst, quedant per tant un romanent de potencial increment del 5,52%.
- En aquest període 2004-2021 s'ha produït un creixement rellevant de població, de gairebé 155.000 habitants. I un increment de l'índex de Pressió Humana de 265.000 visitants
- La dada de sòl consumit "consum de sòl", s'entén no com el realment urbanitzat i edificat sinó aquell que té planejament urbanístic aprovat. L'estudi de sòl vacant constata que una part important encara no està urbanitzat ni edificat.
- Per tant es considera que hi ha un excés en el potencial de creixement assignat pel Pla territorial vigent.
- A més l'evolució del paradigma territorial vigent aposta per la regeneració i reforma urbana més que per l'extensió de nova urbanització; de la mateixa manera que la tendència en sostenibilitat territorial cap a una ciutat més compacta, amb usos més complexos implica menor consum de sòl i major sostenibilitat en la seva gestió.

Per tot això es considera que és adequat establir un llindar de creixement màxim als municipis de forma renovada i concorde les constatacions anteriors., que s'estableix amb les següents magnituds:

- Es proposa una revisió i ajust del mateix fins a una xifra global fins a 637,15ha, la qual cosa equival a un 3,36% de creixement global.
- Les xifres per municipi s'ajusten sobre la xifra basi de càlcul de les DOT.
- Aquesta xifra és el resultat de:
 - o Supressió del creixement per a ART que no s'hagi delimitat en el planejament
 - o Manteniment del creixement CNV ja incorporat al planejament adaptat al PTIM (descomptant el corresponent a sòls desclassificats per llei).
 - Manteniment del creixement d'Estellencs d'acord amb la DA6ª del PTIM.
 - Reducció del 20% de creixement CNV a municipis principals (Palma, Manacor, Inca)
 - Reducció del 30% de creixement CNV a la resta dels municipis

En últim terme convé considerar que el concepte de creixement residencial o turístic es refereix a una situació concreta de planejament referida al moment d'aprovació de les Directrius d'ordenació territorial de 1999. Aquest concepte de creixement probablement convindrà que sigui revisat en el moment en què s'actualitzin aquestes directrius. En aquests moments la superfície equivalent a una part dels àmbits de sòl que durant aquest temps han sofert una reclassificació a sòl rústic per ministeri de llei (aquells que comptaven amb ordenació urbanística detallada), serien potencialment recuperables com a nou sòl a urbanitzar, encara que fora en una ubicació diferent, sense computar com a creixement perquè ja havien estat comptabilitzats com a planejament vigent i punt de partida l'any 1999.

■ Identificació dels sectors desclassificats

S'han identificat els sectors que s'han desclassificat per l'aplicació de legislacions de referència:

- La Llei 4/2008 de mesures urgents per a un desenvolupament territorial sostenible a les Illes Balears
- La Llei 12/2017 d'urbanisme de les Illes Balears (LUIB)
- El Decret Llei 9/2020 van establir canvis en la classificació de sòl que no han estat refosos a la documentació del Pla Territorial Insular de Mallorca (PTIM).

Al document s'identifiquen els sectors inclosos en aquesta situació. Si bé un conjunt significatiu se n'han desclassificat per motius ambientals, i ho han estat amb anterioritat.

**MODIFICACIÓ NÚM. 3 DEL PLA TERRITORIAL INSULAR DE MALLORCA PTIM
 APROVACIÓ DEFINITIVA (11-05-2023)
 EAE-1. ESTUDI AMBIENTAL ESTRATÈGIC**

Municipi	Sector	Codi	Superfície sector	Tipus	Ús predom.	PP	Desclassificació DA 16 LUIB	Desclassificació DL 9/2020	Desclassificació LEY 4/2008	Sup. Desclas.	Total Sup Desclas. municipal
Algaida											4,81
	Na Rubina		4,81	SUP	Residencial	Arxivat	No	Si		4,81	
Andratx											64,51
	Plan Parcial de Montport 3		25,73	SUP	Residencial	05/04/1988			Si	25,73	
	Biniarella	S-V	38,78	SUP	Residencial				Si	38,78	
Campos											43,58
	Son Durí II	THM II	18,82	SAU	Turístic	Denegat	Si			18,82	
	Sector Industrial I		17,59	SAU	Industrial		Si			17,59	
	Sector Industrial II		7,17	SAU	Industrial		Si			7,17	
Consell											2,57
	SUP 1		2,57	SUP	Residencial	13/09/2005	No	Si		2,57	
Felanitx											8,21
	Cala Marçal	POLIGON 16 A	8,21	SUP	Residencial					8,21	
Llucmajor											238,62
	Llucmajor Polígons 8,9,10,11,12 y 13	I/B	16,87	SUP	Residencial	21/01/1967	Si			16,87	
	Son Noguera	SUNP 16	199,01	SUNP	Industrial		Si			199,01	
	Cap Regana	III/C	22,74	sup	Residencial	9/03/1995			Si	22,74	
Manacor											54,98
	Polígon 1-22 Manacor	I-22	6,70	SUP	Residencial	08/03/1991	Si			6,70	
	Polígon 1-27 Manacor	I-27	9,20	SUP	Servicios		Si			9,20	
	Polígon 1-28.2 Manacor	I-28.2	4,38	SAU	Servicios		Si			4,38	
	Polígon Industrial F2 Manacor	I F2	6,71	SUP	Industrial y servicios		Si			6,71	
	Polígon 3-9 S'Illot	3-9	3,50	SUP	Servicios		Si			3,50	
	Polígon 4-20 Especial caves	4-20	4,00	SUP	Servicios		Si			4,00	
	Polígon 7 Cala Domingos	P 7	20,49	SUP	Residencial	25/02/1974	Si			20,49	
Marratxí											24,35
	Cas Coronell	SAU RT 6.1	13,57	SAU	Infraestructures	30/12/1993	Si	No		13,57	
	Ses Tres Germanes	SAU 6.2	10,78	SAU	Equipament		Si			10,78	
Montuïri											6,34
	Polígon Industrial		6,34	SAU	Serveis	05/12/2013	No	No		6,34	
Palma											114,59
	Can Fontet	SUNP/32-01	40,39	SUNP	Residencial		No	Si		40,39	
	Son Sardina	SUNP/44-01	8,84	SUNP	Residencial		No	Si		8,84	
	Son Castelló Sud	SUNP/52-01	9,06	SUNP	Serveis		No	Si		9,06	
	Sa Bomba	SUNP/53-01	9,12	SUNP	Residencial		No	Si		9,12	
	Son Güells	SUNP/69-01	42,32	SUNP	Residencial		No	Si		42,32	
	Ses Calafetes	SUNP/77-01	9,67	SUNP	Serveis		No	Si		4,86	
Petra											10,71
	Polígon Industrial Son Dalmau		10,71	SAU	Industrial		Si			10,71	
Pollença											49,49
	Polígon Industrial de Pollença	UP-4	21,04	SUP	Industrial	15/10/1999	Si	No		5,20	
	La Gola	UP-7	7,53	SUP	Infraestructures		Si			7,53	
	Polígon Tallers del Port	UP-8	4,98	SUP	Industrial		Si			4,98	
	El Vilar	PT - 1	21,51	SUP	Residencial		No	No	Si	6,63	
	El Pinaret	PT - 2	2,42	SUP	Turístic		No	Si		2,42	
	Torrente de Sant Jordi	SUNP-1	5,33	SUNP	Residencial		Si			5,33	
	Cala Carbó			SUP	Residencial				Si	17,40	
Sant Llorenç des Cardassar											13,35
	Sector 1		8,79	SAU	Industrial		Si			8,79	
	Sector 4		4,56	SAU	Residencial		Si			4,56	
Santa Margalida											10,24
	Sector 11		25,55	SAU	Equipament	07/06/1991	Si (polígono 2)			10,24	
Sóller											13,07
	Hotelер Camí de sa Figuera	SUNP 1	7,02	SUNP	Turístic		No	Si		7,02	
	Camp de sa Mar	SUNP 2	1,08	SUNP	Esporftu		No	Si		1,08	
	Muleta 2	SUP 1		SUP	Residencial				Si	4,98	
											659,42
											TOTAL SUPERFÍCIE DESCLASSIFICADA
											SECTORES DESCLASSIFICADOS (ha)
											Residencial
											286,46
											Industrial y Servic
											301,50
											Turísticos
											28,26
											Equipamientos
											43,20
											TOTAL
											659,42

No obstant això, es desenvolupa un annex cartogràfic amb cartografia ambiental a escala 1:5000 dels nuclis de població que han patit desclassificacions que contempla diversos aspectes:

- infraestructures de mobilitat al seu entorn,
- recursos hídrics,
- àmbits afectats per risc d'incendi, inundació, lliscament i erosió,
- patrimoni cultural i natural,
- àmbits d'intervisibilitat (500, 1000 i 2000 metres a partir dels sectors considerats)
- cobertura vegetal, grau de permeabilitat del sòl i hàbitats terrestres

■ Ajustaments d'ART i AIP

Pel que fa a les Àrees de Reconversió Territorial (ART)

- L'eliminació de les ART 12.2 Centre Històric d'Inca i 12.3 Centre Històric de Manacor ve definida per la contradicció amb els modes d'intervenció als teixits històrics. Aquestes ART es planejaven amb l'objectiu de millorar i esponjar centres històrics degradats. No obstant convé una reconsideració per adequar-se a la normativa de protecció patrimonial dels centres tradicionals edificats i amb respecte als criteris que estableixin els instruments adequats (plans especials de protecció o de rehabilitació o remodelació) amb les decisions pròpies d'una escala precisa (ordenació de detall).

L'esponjament com a fórmula generalitzada d'intervenció en un centre històric està en contradicció amb part de la normativa del patrimoni cultural, que ho considera una excepció. Per tot això, es considera que les solucions hauran de ser definides amb precisió mitjançant el planejament urbanístic d'ordenació detallada i, si escau, de la figura de protecció adequada.

- S'ha alterat l'ART 11.3 de reconversió de via de cintura de Palma.
L'àmbit de Via de Cintura de Palma és especialment complex degut a la seva condició d'eix estructurant insular amb un alt volum de trànsit rodat i la ubicació inserida a la ciutat de Palma i el seu entorn. El conflicte és especialment evident a l'eix de Palma-Marratxí. Així, és una actuació tant d'interès territorial com d'impacte local, ja que s'ha de mitigar la condició de barrera per evitar que es converteixi en un obstacle per als habitants de Palma, sense perjudicar els usuaris de la via.

D'altra banda, es pretén el desviament de fluxos de trànsit interiors a la ciutat (passeig marítim) cap a aquesta Via de Cintura; així el text refós de les Normes urbanístiques de la modificació del PGOU de Palma (març 2006) proposa, a l'article 197 c), alternatives de viari "encaminades a la disminució del trànsit al Passeig Marítim mitjançant solucions alternatives: Via de Cintura, etc."

Per tot això, si bé s'estima necessari el manteniment de l'ART es proposa una revisió de la seva orientació. Així el PGOU de Palma haurà d'establir la seva reorientació d'acord amb les possibilitats reals.

Per tot això es replantejar l'abast dels objectius amb entre d'altres els següents ajustaments:

Es dona una nova lectura al punt "Dotar la Via de Cintura d'un caràcter més urbà", reformant aquest objectiu de forma substancial, sobre la base que els fluxos de trànsit i el paper que exerceix en el sistema de mobilitat insular, fa que no sigui possible l'objectiu de la seva transformació en una via de caràcter urbà. No obstant això, es proposa actuacions que millorin les seves vores i especialment tinguin per objecte garantir la continuïtat urbana, mitjançant actuacions que garanteixin la permeabilitat. Es facilita la reconversió d'usos inadequats encara amb la possibilitat d'increment d'usos residencials o mixtos sempre que sigui justificat.

A més, s'amplia la delimitació de l'àrea, augmentant al sud fins a la Ma-19, ja que les condicions i necessitats de l'espai es mantenen uniformes dins i fora del límit actual, i per tant podrien beneficiar-se de les mateixes mesures i línies d'actuació.

- S'ha ampliat l'ART 6. "Connector paisatgístic lineal Na Borges Massís de Randa" ja que s'ha considerat convenient fer un ajustament geomètric dels límits de l'àrea de reconversió territorial ART-6, que abasti l'àrea completa de l'entorn del Puig de Sant Miquel, en complir els tres criteris de selecció inclosos a la fitxa. Es tracta d'una ampliació dotada de coherència en incorporar de forma completa la relació entre la fita del cor del Massís de Randa al Santuari de Cura que estableix una forta relació amb el seu entorn així com amb el referent paisatgístic del Puig de Sant Miquel, amb la seva ermita com a lloc de referència.

- Eliminació de l'ART-7 Adequació ambiental de l'entorn de la cimentera de Lloseta.

Els objectius que s'especificaven al PTIM per a l'ART 7 eren disminuir la contaminació acústica i ambiental de la fàbrica de ciment, que ha de reduir les emissions de partícules en suspensió, i disminuir l'impacte visual de la fàbrica de ciment, de manera que la presència ineludible de la cimentera al paisatge de Lloseta es faci amable i agradable.

Tot i això la cimentera de Lloseta va tancar el 2019, si bé la fàbrica no ha cessat completament la seva activitat. Actualment hi ha projectes de reconversió i reutilització de les instal·lacions mitjançant un projecte anomenat Power to Green Hydrogen Mallorca (P2GH2M), subvencionat per Green Hysland, per a la creació d'una fàbrica d'hidrogen, així com plantes solars complementàries. Per tot això, es considera que els objectius de l'ART 7 no són aplicables a la situació actual, ni hi ha persistència en la motivació. Per tant, es planteja l'eliminació de l'ART 7.

- Ajustament de l'àmbit de l'ART Façana de Manacor. L'àmbit de Façana de Manacor es considera una actuació d'interès territorial, si bé no s'està incorporant al PGOU. Dins l'àmbit s'inclou la implantació d'usos esportius als polígons 1-15, 1-17.1 i 1-17.2, que per prescripció de la modificació de les normes subsidiàries de 2014 "no s'ha d'impedir l'objectiu de millorar els accessos des de la ronda nord de circumval·lació ja executada. "S'entén que Façana de Manacor és un punt clau de fons escènic, amb una forta presència de visuals que cal considerar i, en la mesura del possible, potenciar-se.
D'altra banda, l'execució de la variant de Manacor M-15 té una traçada no coincident amb la geometria de la reserva de terra. Així mateix es detecta que el límit est de la mateixa no s'ajusta a elements rellevant i sembla lleugerament arbitrària, per això es reajusta utilitzant un element territorial significatiu com el torrent, la requalificació del qual seria adequada i aconsellable des dels punts de vista d'aquesta mateixa àrea i de l'entorn urbà de Manacor.
- Relectura de la situació de Serra de Tramuntana.
Un cop vegada reconeguda en 2011 per la UNESCO com a Patrimoni Mundial amb la categoria de Paisatge cultural la Serra de Tramuntana i per adequar les propostes de protecció i el desenvolupament del Pla de Gestió, es considera més adequada la figura d'Àmbit de intervenció paisatgística. Per això s'elimina aquest ART i es crea una nova AIP-VI "Serra de Tramuntana".
- Respecte als Àmbits d'intervenció Paisatgística (AIP) Es fan algunes millores a l'AIP-I "Entorns de la Reial" per ajustar-se a la realitat normativa, patrimonial, urbanística i ambiental de l'àmbit de manera que segueixi sent una eina útil per a l'ordenació del territori. Es modifiquen les directrius d'ordenació, de manera que es reconeixin tres àrees amb tractament diferenciat: una àrea central entorn dels objectes patrimonials, que es manté sense canvis, una àrea perifèrica de caràcter regulador-forestal que serveixi d'amortiment visual i que pugui donar cabuda a equipaments i infraestructures, que es manté, i una àrea perifèrica de caràcter productiu-agrícola relacionada amb el parc agrari, de nova inclusió.
- AIP-II "Entorn de Son Reus" Es modifica en base al fet que actualment existeix un dipòsit d'emergència (Abocador de cua) a la Zona 1 a l'àrea de Son Reus, que apareix a l'article 20 del Pla Director Sectorial de Residus no Perillosos de l'illa de Mallorca (PDSRNPMA). A la seva disposició addicional segona, el pla indica que mancava Pla Especial per a l'àmbit, les actuacions, les intervencions i els projectes d'implantació s'ajustaran als criteris i els continguts de l'annex III del PTIM. D'altra banda, s'està desenvolupant una actuació de producció d'energia solar mitjançant un projecte d'un gran parc fotovoltaic entre la central elèctrica de Son Reus i el polígon de Ses Veles, amb una superfície de 22 ha, del que ja s'ha realitzat estudi d'impacte ambiental.
- AIP-III "Connexió Palma-Marratxí (entorns del torrent Gros)". Es modifica, ja que en trobar-se a l'entorn del torrent Gros, l'àmbit conté àrees inundables i zones on es presenta risc d'inundació,

que han de ser reflectides a les mesures i la cartografia proposada. Així mateix, el parc agrari de Palma abastarà part de l'àmbit al llarg del Torrent Gros.

- Es proposen l'eliminació de l'AIP-IV "Connexió Son Servera-Sant Llorenç (Cala Millor)" ja que la totalitat de l'àmbit es troba dins de la zona turística saturada i madura del PIAT ZTM1 Cala Bona – Cala Millor – sa Coma – S'Illot i la seva àrea d'influència, i per tant ha de ser objecte d'un Pla de rehabilitació turística integral amb l'objectiu que apareix a l'article 77 de la llei 8/2012 d'estendre "a la millora, la requalificació, la revaloració, la rehabilitació o la reconversió de la zona, sense necessitat que el planejament dels municipis en què es trobin aquestes zones estigui adaptat al pla territorial insular corresponent."
- L'AIP V evoluciona a partir de l'antiga ART 10.2. Es proposa crear una nova AIP-V "Antiga central tèrmica de Alcúdia" facilitant l'ordenació de l'àmbit a càrrec de l'Ajuntament de Alcúdia. Per a això es modifiquen els objectius, eliminant les obligacions específiques que correrien en el seu lloc a càrrec del Pla Especial. Es produeix una adaptació al nou context mantenint els objectius de posar en valor l'àrea mitjançant la integració d'aquells edificis d'interès i dotar-los d'ús, establint les maneres d'intervenció que garanteixin la protecció patrimonial dels elements amb valor reconegut i especialment amb l'antiga central tèrmica (projecte de Ramón Vázquez Molen - Ferragut); i alhora que se sigui capaç de proposar una ordenació de manera que assegurin una continuïtat entre el nucli del Port de Alcúdia, el port comercial i el nucli residencial de Alcanada, i que permeti desenvolupar actuacions de reforma i regeneració urbana compromeses amb la sostenibilitat territorial i l'adaptació al canvi climàtic. El ART hauria de possibilitar la creació d'un clúster de decisió i formació de l'Estratègia marítima local i internacional de la descarbonització de la Mar, redundant amb la preservació de l'entorn local.
- Es crea una nova AIP-VI "Serra de Tramuntana", que és conseqüència de la situació actual i de la substitució de l'ART I Serra de Tramuntana".

Es correspon amb l'àrea inscrita a la llista de Patrimoni Mundial per la UNESCO al juny 2011 com a Paisatge Cultural. Inclou tant la zona principal com la zona d'entorn, si bé s'exclouen alguns nuclis urbans existents. Amb un total de 83,5 hectàrees de sòl i 30 ha de franja costanera.

Té per objectiu la preservació dels valors reconeguts i els criteris d'integritat i autenticitat amb els aspectes següents:

La preservació dels sistemes de captació i gestió de l'aigua i el seu paisatge agrícola en terrasses, caracteritzat per una xarxa articulada d'obres hidràuliques, hortes, hortes i oliverars, que abans s'organitzaven al voltant de petites explotacions agrícoles, i després grans latifundis (possessions) i que avui componen les característiques físiques i funcionals de la Serra de Tramuntana. Tot plegat herència de la interacció històrica entre les cultures musulmana i cristiana.

La preservació d'un paisatge agrícola conformat per sistemes hidràulics i terrasses agrícoles conformats per murs de pedra seca.

El valor de la distribució i patró d'ús de la terra, que comprèn àrees rocoses als cims de les muntanyes, franges de bosc, vessants amb terrasses, extenses pastures, camps per a la collita, vinyes o cultius de fruites en terrenys més plans, va assegurar al llarg del temps la plena explotació dels recursos existents.

Ja que "El paisatge cultural de la Serra de Tramuntana constitueix un exemple significatiu del paisatge agrícola mediterrani, que, després de segles de transformacions de la morfologia del terreny escarpat per explotar els escassos recursos disponibles i gràcies a les específiques condicions orogenètiques, climàtiques i de vegetació , s'ha realitzat productiu i ben adaptat a l'assentament humà. El sistema de terrasses i xarxa de camins empedrats, comú a molts paisatges mediterranis, es combina aquí amb una xarxa articulada de dispositius per a la gestió de l'aigua, que gira al voltant d'unitats agrícoles d'origen feudal. Diversos llogarets, esglésies, santuaris, torres, fars i petites estructures de pedra seca marquen el paisatge en terrasses i contribueixen al seu caràcter actual."

■ Indicacions sobre el canvi climàtic i els recursos hidrològics

Pel que fa a la fragilitat dels recursos hidrològics i la seva afecció. S'ha descrit al punt 4.1.3 d'aquest informe i ha guiat la presa de decisions.

Les mesures es plantegen en aquesta modificació des d'una triple perspectiva: paisatge, canvi climàtic i connectivitat ecològica; i es desenvolupa en aquests grans grups:

- Protecció i increment de la cobertura vegetal, especialment l'arbrada.
- Atenció al cicle de l'aigua en totes les fases.
- Reducció dels processos d'antropització de terra; racionalització de l'ús del sòl adequant-lo a les necessitats reals i incrementant la permeabilitat als sòls urbanitzats.
- Increment de l'eficiència energètica: creixements urbans més compactes, estalvi energètic i increment de la producció a partir de fonts renovables.
- Reducció de l'emissió de gasos d'efecte hivernacle i, en general, de la "contaminació" a qualsevol de les seves manifestacions.
- Establiment de connectors ecològics a diverses escales, des de la urbana fins a la territorial.

A aquests s'hi poden afegir altres com les polítiques de regeneració urbana, el tractament dels residus, la protecció davant dels riscos naturals, etc. No obstant això, cal assenyalar que aquests grans grups es poden descompondre en un gran nombre de mesures concretes, i la multifuncionalitat es genera en la mesura que se'n plantegi una combinació adequada per aconseguir l'objectiu o objectius plantejats. No es tracta de confondre uns objectius amb els altres, sinó de combinar-los en una mateixa intervenció, cercant la possible complementarietat.

En tot cas, es tenen en compte alguns reptes:

- En certs casos, les mesures poden ser ambivalents, generant efectes positius i negatius, per exemple, l'increment de la cobertura vegetal als espais urbanitzats pot augmentar el risc d'incendi, o el foment de les instal·lacions d'energies renovables petites (generadors eòlics o plaques solars) té un impacte sobre la preservació de certs paisatges.
- Moltes mesures es poden plantejar a gairebé qualsevol escala, des del detall de la intervenció a la planificació territorial, tenint sempre present que, encara que obeeixin a un mateix objectiu, no es poden abordar de la mateixa manera. Per contra, altres mesures només tenen sentit a partir d'una escala determinada... pertanyen a aquest cas les que tenen a veure amb la mitigació del canvi climàtic en general, ja que afecten grans qüestions (mobilitat, model de ciutat, activitat econòmica...)) i són, per tant, difícils d'abordar llevat que es faci de manera integral.

■ Actualització dels espais naturals

D'acord amb la indicació del Servei d'Espais Naturals s'ha inclòs la cartografia de la totalitat de les figures dels ENP vigents.

■ Incorporació i actualització de riscos

D'acord amb la indicació de la DG d'Emergències i Interior s'ha actualitzat la cartografia de riscos d'incendis d'acord amb la informació derivada del IV Pla General de Defensa contra Incendis Forestals amb la delimitació de zones d'alt risc.

6.1. QUANTIFICACIÓ SINTÈTICA DELS AJUSTOS I MODIFICACIONS REALITZADES

El conjunt de modificacions, actualització i millora cartogràfica han suposat ajustos significatius en la superfície global de l'illa.

En aquesta taula se sintetitzen les variacions, i són de ressenyar els següents aspectes:

- S'ha produït un increment de AANP (Àrees Naturals d'especial Interès i d'Alt Nivell de Protecció) en 460 ha i suposen el 12% de la superfície insular.
- Així mateix s'ha produït un increment del sòl ANEI (Àrees Naturals d'Espacial Interès) en 471 ha i que suposa el 20% de la superfície insular.
- El conjunt format per les àrees de desenvolupament (AAPI Urbà i Urbanitzable i AADU) ha perdut gairebé 1.667 ha i és avui el 5% del sòl total insular.

Superfícies Categories de Sòl Rústic (ha)

	PTI Vigents	PTI Modificació 3	Variació	
AANP	44.879	45.338	460	1%
AAPI a Sòl Rústic	744	756	12	2%
AIA Extensiva Oliverar	2.481	2.503	22	1%
AIA Extensiva Vinya	2.492	2.521	29	1%
AIA Intensiva	12.117	12.349	231	2%
ANEI	71.188	71.659	471	1%
Àrees de desenvolupament: AAPI Urbà i Urbanitzable	1.005	943	- 62	-6%
Àrees de desenvolupament: Sòl Urbà i Urbanitzable	19.458	17.853	- 1.605	-8%
ARIP	17.459	17.706	247	1%
ARIP Boscós	3.358	3.362	4	0%
AT Creixement	1.029	-		
AT Harmonització	13.667	13.898	- 798	-6%
Sistema General Sòl Rústic	795	1.804	1.009	127%
SRG	151.940	152.440	499	0%
SRG-Forestal	21.065	20.577	- 488	-2%

Respecte al sòl subjecte a restriccions de riscos

S'ha produït un sensible increment en el sòl d'Àrea de Prevenció de Riscos d'Incendis. Aquest increment es deriva de la plasmació de la cartografia del IV Pla General de Defensa contra els incendis forestals de les Illes Balears, que ha incrementat en gairebé 17.700 ha el sòl inclòs i que suposa ja 1/3 del sòl de l'illa. Aquest increment redunda en la mateixa mesura en la limitació de la possibilitat d'implantació d'habitatge en sòl rústic.

Superfícies APR Riscos (ha)

	PTI Vigents	PTI Modificació 3	Variació	
Erosió	100.135	100.061	- 74	0%
Esllavissament	68.371	68.328	- 43	0%
Incendis	98.986	116.665	17.679	18%
Inundacions	14.654	15.013	359	2%

LA RESTA DE CATEGORIES DE SÒL RÚSTIC HAN SOFERT POTSER MODIFICACIONS D'ORDE MENOR FRUIT D'AJUSTOS CARTOGRÀFICS O D'INTERCANVI ENTRE ELLES

7. ANÀLISI D'ALTERNATIVES

El desplegament d'alternatives no pot sinó substanciar-se en els aspectes susceptibles de decisió.

En els múltiples aspectes que desenvolupa aquesta modificació les alternatives es redueixen a tan sols alguns d'ells.

En concret i analitzant per blocs de continguts:

- En el bloc de decisions sobre el sòl d'Unitats d'Actuació ve establert per a uns supòsits molt específics. El Decret llei/9/2020 permet la revisió d'àmbits classificats com a sòl urbà però que es constati que no disposen dels serveis urbans ni s'hagin iniciat procés d'urbanització, i que necessitin actuacions d'urbanització. En aquests supòsits hi ha una possibilitat de revisió de la seva situació i de modificacions sobre les seves condicions urbanístiques: classificació de sòl i altres modificacions mitjançant aquesta modificació del pla territorial insular. En aquests casos efectivament les opcions són àmplies.
- El bloc: "Identificació dels sòls urbanitzables que han estat desclassificats per la da16ª de la LUIB, el DL 9/2020 i la llei 4/2008", no hi ha cap marge d'interpretació. Aquest document es limita a actualitzar els sòls que de facto ja havien estat desclassificats.
- En el bloc de conflictes detectats, se centra en el desenvolupament d'un sòl urbanitzable industrial en Montüiri, la situació administrativa del qual està subjecta a una modificació i amb un impacte paisatgístic negatiu pel que s'elimina el seu desenvolupament de manera coherent amb el model territorial, per la qual cosa tampoc s'entén que hi hagi opcions.
- Respecte al bloc de creixement de sòl de desenvolupament urbà residencial. S'ha desenvolupat l'actualització de la taula de creixement i eliminat el potencial de desenvolupament de sòl d'Àrees de Reconversió Territorial (ART). D'altra banda s'han intensificat i renovat alguns aspectes de les indicacions de les Àrees d'Intervenció paisatgística (AIP).
- S'han actualitzat la major part de les Normes que descriuen i emmarcaven el desenvolupament de Plans directors sectorials, adaptant-les i actualitzant-les als plans desenvolupats més recents i ajustant el seu abast.
- S'ha desenvolupat una actualització normativa de les referències i abast de diverses normes.

Sobre la base de la naturalesa i abast de les indicacions i continguts anteriorment descrits, la valoració d'alternatives es limita als aspectes anteriors que siguin de potencial interpretació.

■ ALTERNATIVA 0: NO APLICACIÓ NI DESENVOLUPAMENT D'AQUESTA MODIFICACIÓ.

Es descriu aquesta alternativa com la no tramitació d'aquesta modificació.

Com s'ha descrit, la part rellevant dels continguts de la modificació núm. 3 del PTI, provenen d'un mandat legal al Consell Insular de subrogació i assumpció de competències per a la modificació de planejament urbanístic municipal, això pel fet que els respectius ajuntaments no han assumit la responsabilitat d'avançar sobre la situació d'anteriors àmbits d'Unitats d'Actuació. Per tant afrontar aquest tema és una obligació legal.

Altres continguts bàsics d'aquesta Modificació, tenen a veure amb l'actualització del Pla Territorial conforme a un marc legal de documents plenament vigents:

- Modificacions derivades de l'aprovació de planejament municipal amb revisió de la classificació de sòl.
- Canvis en la classificació (aprovats per aplicació de la legislació (Llei 2/2008 i classificació de sòl que s'han aprovat en respectius instruments d'ordenació del territori, i que estan per això vigents. En aquest cas es tracta no d'alterar cap determinació que ja estigués vigent, sinó d'aclarir la situació jurídica de sòl rústic (en qualsevol de les seves categories) d'antics sectors de sòl urbanitzable.

En aquest cas es continuarien produint desacords entre les determinacions gràfiques del PTI (no vinculants) i la realitat normativa vigent.

Sobre aquesta alternativa s'aporta la següent valoració sobre la base dels seus efectes previsibles:

- Aquesta alternativa no és acceptable des del punt de vista normatiu.

Sobre els sòls urbans definits com UAs sense desenvolupament, deixa una incertesa que hauria de ser afrontada pel Govern dels Illes Balears, d'acord amb el marc legislatiu.

Sobre els sòls urbanitzable ja desclassificats. Manté una certa incertesa i falta de coherència entre els diferents documents normatius.

- Aquesta alternativa té efectes negatius sobre el medi ambient.

Al no haver introduït algunes consideracions i orientació en la regulació dels sòls de nou creixement.

En mantenir la situació actual de potencial creixement dels diferents municipis superior a les necessitats reals.

■ ALTERNATIVA 1: MODIFICACIÓ AMB L'OPCIÓ DE NO ALTERAR LA CLASSIFICACIÓ DE SÒL.

Aquesta alternativa consisteix en la no desclassificació com a sòl urbà de cap dels àmbits d'unitats d'actuació subjectes a consideració, ni l'alteració documental dels sòls urbanitzables que genèricament ja estaven desclassificats.

Aquesta alternativa suposa el manteniment de la consideració com a sòl urbà de creixement els àmbits d'UA que compleixen els supòsits de potencial modificació. Aquesta opció suposa el manteniment de la possibilitat de transformació directa de tots els àmbits, que si bé estaven prevists pels respectius planejaments municipals alguns dels àmbits tenen característiques de valors ambientals i paisatgístics que es veurien alterats.

Respecte als sòls urbanitzables desclassificats per aplicació de les situacions legals vigents, aquesta alternativa consisteix en la no incorporació al *PTI d'aquests. Aquesta opció tindria un efecte de confusió, similar a l'actual, i genera potencials contradiccions entre la realitat jurídica i el que representen gràficament els instruments d'ordenació territorial, i fins i tot alguns dels plans urbanístics municipals que no han estat convenientment actualitzats.

En aquesta alternativa es valora de la següent forma sobre els seus efectes:

- **Aquesta alternativa és conflictiva des del punt de vista normatiu.**

En aquest escenari, es mantindrien i consolidaria jurídicament el manteniment de sòls urbans amb conflicte sobre les maneres de la seva gestió i execució i d'assumpció de càrregues. En alguns casos (puntuals) el desenvolupament de les previsions del planejament municipal vigent tindrien efectes negatius sobre el medi ambient.

Manté una certa incertesa i falta de coherència entre documents normatius.

Aquesta alternativa manté, aparentment, més seguretat jurídica als ajuntaments que mantenen una potestat urbanística plena, que no han sabut o pogut exercir.

- **Aquesta alternativa té efectes negatius sobre el medi ambient.**

Al no haver introduït algunes consideracions i orientació en la regulació dels sòls de nou creixement.

En mantenir la situació actual de potencial creixement dels diferents municipis superior a les necessitats reals.

■ ALTERNATIVA 2: OPCIÓ DE DESCLASSIFICAR EL SÒL SUBJECTE A REVISIÓ I NO INCORPORACIÓ D'UN ALTRE ABAST AL DOCUMENT

Aquesta alternativa consisteix en:

- Una anàlisi detallada de la potencial modificació dels àmbits de UAs existents de forma d'acord amb la seva potencialitat urbanística i amb els seus valors ambientals.
Implica diferenciar de manera detallada i valorant tant els aspectes ambientals com els de compleció d'estructura urbana. Per tant per a cadascun d'ells es desenvolupen una identificació dels seus valors i de la situació jurídica i d'inserció i paper en la compleció de l'estructura territorial. Com a resultat d'aquesta anàlisi s'ha arribat a definir que hi ha tres àmbits és en els quals és més coherent classificar-los com a sòl rústic en algunes categories de protecció, sobre la base dels valors identificats:
 - La UE-R1 de Deià Algaida (Randa) els terrenys de la qual es classifiquen com a sòl rústic amb la categoria de "Àrees Rurals d'Interès Paisatgístic" (ARIP)
 - Els àmbits UE- 1 i UE -2 de Deià es classifiquen com a sòl rústic amb la categoria de "Àrees Rurals d'Interès Paisatgístic" (ARIP)
 - L'àmbit de la UE-11 de Pollença (Cala de Sant Vicenç) els terrenys de la qual es classifiquen com a sòl rústic amb la categoria de "Àrees Rurals d'Interès Paisatgístic" (ARIP)
 - L'àmbit UEC-4 de Sóller es classifica com a sòl rústic amb la categoria de "Àrees d'Assentament en Paisatge d'Interès" (AAPI).
- L'alternativa 2 incorpora l'actualització de les desclassificacions de sòl desenvolupada pel marc legal.
- Aquesta alternativa no incideix en altres aspectes normatius al no sobrepassar l'obligació legal pel que tampoc transcendeix en la magnitud de creixements.

Sobre aquesta alternativa s'aporta la següent valoració sobre la base dels seus efectes previsibles:

- **Aquesta alternativa és acceptable des del punt de vista normatiu.**

Sobre els sòls urbans definits com UAs sense desenvolupament, deixa una incertesa que hauria de ser afrontada pel Govern dels Illes Balears, d'acord amb el marc legislatiu.

Sobre els sòls urbanitzables ja desclassificats, la seva actualització és positiva i aclareix els documents.

Sobre la no implementació d'altres normatives, no suposa problemes més enllà dels potencials conflicte de rang legislatiu que haurien de llegir-se des del seu nivell legislatiu.

Manté una certa incertesa i falta de coherència entre els diferents documents normatius.

- **Aquesta alternativa té efectes neutres o negatius sobre el medi ambient.**

Per no haver introduït algunes consideracions i orientació en la regulació dels sòls de nou creixement.

En mantenir la situació actual de potencial creixement dels diferents municipis superior a les necessitats reals, ja que no desplega la conveniència d'implementar regulacions noves sobre paisatge ni sobre el canvi climàtic.

■ ALTERNATIVA 3: OPCIÓ DE DECISIÓ DETALLADA PER A CADASCUN DELS CASOS EN FUNCIÓ DELS SEUS VALORS I L'ACTUALITZACIÓ NORMATIVA I D'EXPECTATIVA DE CREIXEMENT

Aquesta alternativa consisteix incorporar els aspectes assenyalats en l'Alternativa 2 i a més incorpora l'ajust del potencial creixement de sòl classificable com a urbanitzable als municipis que estableix l'actual PTIM.

Aquesta alternativa inclou així mateix el desplegament normatiu que es deriva de la Llei de Canvi Climàtic i de l'Estratègia del Paisatge del Consell de Mallorca.

- **Aquesta alternativa és positiva des del punt de vista normatiu.**

Als efectes assenyalats en l'alternativa 2 s'afegeix els efectes clarament positius de la integració del nou paradigma de prevenció enfront del canvi climàtic, així com el desplegament de l'Estratègia de Paisatge del Consell de Mallorca i a la necessària actualització normativa.

- **Aquesta alternativa té efectes positius sobre el medi ambient.**

Els efectes positius anteriorment descrits en l'alternativa 2

S'implementa l'anàlisi i reducció de la previsió de potencials sòls de creixement que assigna el PTIM per municipis. Aquesta revisió i ajust es realitza de forma justificada sobre la base de les possibilitats actuals.

Així mateix la implementació normativa amb determinacions relatives a impactes paisatgístics, de limitació d'impermeabilització de sòl, sobre limitacions de contaminació acústica i visual, etc. Totes elles es considera que suposen aportacions molt positives des del punt de vista ambiental.

8. EXIGÈNCIES D'AVALUACIÓ I MESURES DIRECTES

El caràcter normatiu del document té aplicacions directes sobre processos i instruments de desenvolupament del Pla territorial així com indicacions vinculants per a ells, tant per a la redacció de planejament urbanístic municipal com de desenvolupament.

El grau d'obligació de les normes s'estableix mitjançant la gradació del caràcter desenvolupat a l'apartat 3 de la Norma 3, diferenciant tres categories:

- **Normes d'Eficàcia Indicativa (EI)** o propositiu: són aquelles determinacions gràfiques i escrites de caràcter orientatiu per a futures actuacions de les administracions públiques amb incidència o rellevància territorial. En el cas que no s'incorporin en els planejaments municipals o en els Plans Directors Sectorials de competència del Consell Insular de Mallorca, s'haurà de motivar la seva no inclusió.
- **Normes d'Eficàcia Directiva (ED)**: són aquelles determinacions gràfiques i escrites que les administracions públiques i els particulars han de respectar mitjançant el desenvolupament corresponent a través d'un instrument d'ordenació o, si és convenient, a través d'una disposició administrativa que legalment sigui procedent. Aquestes determinacions són vinculants i prevalen sobre el planejament general municipal i sobre els Plans directors sectorials que són competència del Consell Insular, i s'hauran d'incorporar necessàriament amb l'adaptació del planejament urbanístic a aquest Pla territorial insular o amb la primera modificació o revisió que es tramiti dels esmentats instruments d'ordenació. En tant no s'incorporin, es desenvolupin o es concretin en els instruments urbanístics i d'ordenació territorial esmentats, aquestes normes d'eficàcia directiva (ED) tindran caràcter supletori vinculant i seran d'aplicació directa en els termes i amb l'abast que es desprengui del seu contingut.
- **Normes d'Aplicació Plena, directa i immediata (AP)** des del Pla Territorial: són aquelles determinacions gràfiques i escrites d'aplicació immediata i que les administracions públiques i els particulars han de complir obligatòriament de manera general i directa, sense necessitat d'adaptació i, per tant, amb desplaçament de les determinacions dels instruments de planejament urbanístic o dels Plans Directors Sectorials subordinats a aquest Pla que s'oposin o siguin contràries a aquelles, sense perjudici de l'obligatorietat de la seva adaptació al propi Pla. Aquesta eficàcia immediata no impedirà, en el seu cas, el deure d'adaptació dels instruments d'ordenació jeràrquicament dependents.

■ Desplegament d'una sèrie d'indicadors de seguiment

La modificació número 3 del Pla Territorial Insular de l'Illa de Mallorca inclou entre els seus objectius principals, establir amb caràcter normatiu una sèrie d'indicadors de seguiment que hauran de ser calculats i actualitzats segons escaigui específicament cadascun, bé pel mateix Consell Insular o bé pels municipis de la illa. Els indicadors que es proposen tindran per objectiu l'anàlisi i el seguiment de tendències lligades exclusivament a aspectes de gestió urbanística. Això no obstant, aquest sistema d'indicadors serà compatible amb qualsevol altre desplegat pel mateix Consell Insular, ajuntaments o Govern Balear.

El catàleg d'indicadors proposats té per objectiu dotar les administracions d'eines de mesura i anàlisi que permetin conèixer i quantificar els creixements, els desenvolupaments urbans i el consum de sòl a l'illa amb precisió.

L'enfocament pretès se sustenta sobre una base comuna a qualsevol sistema d'indicadors existent, que consisteix que aquests han de complir determinats criteris:

- Que siguin mesurables i quantificables.

- Que les dades en què se sustentis siguin sistemàtiques, elaborades de forma periòdica per una o diverses administracions.
- Que les dades puguin ser obtingudes i utilitzades de forma directa, o bé secundària però mitjançant una gestió de la informació assumible amb les eines i tècnics disponibles.

Per tant, s'introdueixen noves maneres de mesurament i avaluació i seguiment.

■ Mesures orientades a la lluita contra els efectes del canvi climàtic

D'acord amb la disposició addicional sisena de la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica s'han d'implementar una polítiques que contribueixin de manera eficaç a la lluita contra els efectes del canvi climàtic i a la transició cap a un model energètic sostenible.

Amb caràcter general han d'impulsar mesures encaminades a reduir el consum energètic i les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, així com a reduir la vulnerabilitat als impactes del canvi climàtic, tot això en col·laboració amb les administracions públiques competents.

Les mesures implementades són:

- Una nova Norma 7 (quinques). "Criteris detallats d'implantació urbana i foment de la connectivitat ecològica". En el seu apartat 4 s'estableixen uns criteris per a la selecció de l'emplaçament més adequat del creixement urbà orientat a la reducció de consum de sòl i de demanda de mobilitat. Així mateix, s'estableixen noves precaucions davant els riscos naturals (inundació, incendi, erosió i lliscament) des de la perspectiva del seu possible increment en l'escenari de canvi climàtic:
 - La preservació i/o integració dels àmbits amb potencial corredor ecològic i especialment amb els situats a l'entorn d'espais naturals valuosos. A fi de millorar la integració dels nuclis urbans amb el territori des d'una perspectiva ecològica (corredors, zones d'amortiment) i ambiental (connexió dels habitants amb el territori circumdant).
 - Amb atenció a les zones de risc i el seu entorn immediat, si bé es reconeix que els riscos s'han cartografiat fora dels sòls urbans i urbanitzables sobre la base dels efectes previstos pel canvi climàtic, (increment de la freqüència i intensitat dels episodis climàtics extrems), aconsellen tenir present la necessitat de possibles revisions i ampliacions futures de les seves afeccions. Per això es reconeix que les cartografies de riscos que es puguin elaborar podrien tenir increments en les àrees de limitació o cautela.
 - Des del punt de vista paisatgístic, s'han d'atendre els recorreguts d'accés al nucli urbà ja que afecten directament la seva percepció.
 - Des del punt de vista de mobilitat i minimització de l'ús del vehicle motoritzat privat a l'interior dels sòls urbans, es considera rellevant la ubicació en els accessos d'espai per a la instal·lació d'aparcaments dissuasius. S'assigna un paper múltiple dels mateixos tant en l'implemento d'eficiència energètica com en la lluita contra el canvi climàtic, en una perspectiva múltiple de mitigació i d'adaptació, mitjançant la permeabilització dels sòls, la connectivitat ecològica i la qualificació paisatgística dels accessos al nucli.
 - Així mateix s'estableixen una sèrie de condicions orientades a minimitzar l'impacte paisatgístic i les alteracions substancials del paisatge. Per a això es considera necessari evitar l'edificació en terrenys urbans amb pendent significatiu, així com la destrucció del pendent natural i la capacitat de vegetació mitjançant la seva alteració i farciment en bancals horitzontals, L'objecte és evitar la profunda alteració del paisatge que es produeix en les zones de gran pendent, i la destrucció dels pendents naturals que són transformades en bancals urbanitzats sense vegetació.
- Una nova norma 7 (sexies) Mesures territorials i urbanístiques per a la mitigació i defensa davant el canvi global en la qual es desenvolupen unes mesures territorials i urbanístiques per a la

mitigació i defensa davant el canvi global. En ella s'exigeix al planejament urbanístic de qualsevol escala que incorpori una anàlisi climàtica en la seva memòria en la qual analitzi l'efecte "illa de calor" referida a l'increment de la temperatura en el nucli urbà i que adopti les mesures d'adaptació.

- En concret i a fi de mitigar els efectes del canvi climàtic la modificació s'estableixen les següents directrius:
 - Reducció al mínim dels espais impermeabilitzats, per al que es demana implementar uns índexs de permeabilitat, així com l'ús de la vegetació autòctona i poc exigent en reg i manteniment.
 - La necessitat d'identificar, protegir i fomentar la conservació de la cobertura vegetal
 - Incorporar mesures de foment de la connectivitat ecològica i ambiental en sòl rústic, així com la connexió d'aquests corredors amb el sistema urbà.
 - Mesures d'ordenació que fomentin l'increment de l'àrea arbrada mitjançant espècies autòctones, la reducció del sòl impermeabilitzat i generació de corredors ecològics.
 - Les ordenances d'edificació dels plans urbanístics hauran d'incorporar mesures de disseny dels edificis que faciliti la implementació de criteris de construcció bioclimàtica, i especialment quant a una orientació adequada, mesures d'eficiència energètica, criteris de correcta ventilació, tractament aïllant o verd de les envolupant, entre altres.
 - A més, de manera complementària i orientada a aconseguir la màxima eficiència energètica, es demana que s'analitzi l'oportunitat d'implantació de sistemes de generació i distribució d'energia de districte, de gestió de residus, de sistemes urbans de drenatge sostenible i d'aigües pluvials centralitzades.
- S'han introduït una sèrie de canvis i ajustos normatius amb impacte en la reducció de consum energètic i minorant la vulnerabilitat davant el canvi climàtic, que s'enumeren:
 - S'introdueix un llindar de l'índex de pressió humana a partir del qual es considera justificada una revisió del Pla territorial (Norma 4).
 - S'ha ajustat sensiblement el sòl de creixement màxim potencial del creixement turístic, residencial o mixt (Norma 6).
 - Així mateix en la nova DT 14a s'estableix la limitació a incorporar nou sòl de creixement sense haver-se esgotat abans el sòl previst per a això.
 - S'estableix una densitat mínima per als creixements de sòl de 40 habitants per hectàrea (Norma 7).
 - S'introdueixen mesures per a la conservació de les masses arbòries existents (Norma 7.7) en els sòls urbans, i en els de desenvolupament, orientades a evitar la seva destrucció, de manera que contribueixin a la mitigació dels efectes del canvi climàtic i a millorar la integració paisatgística mitjançant una ordenació que permeti la seva integració en espais lliures o zones enjardinades, públiques o privades.
 - S'estableixen criteris de disseny per als espais lliures públics reforçant el sòl permeable, prioritzant la vegetació autòctona i les mesures mitigadores de l'efecte illa de calor, així com la gestió d'aigües pluvials per al seu reg.
 - A més, en tipologies edificatòries aïllades i en sòls amb pendent major del 50% s'estableix que almenys el 50% del sòl no ocupable per l'edificació ha de mantenir-se amb la topografia i vegetació natural.
 - S'implementa la limitació de l'habitatge unifamiliar (Norma 19.3), evitant la ubicació de nous habitatges unifamiliars aïllades en les Àrees de Prevenció de Riscos (APR) d'erosió, de despreniment, d'incendi o d'inundació excepte excepcions d'ubicacions amb condicions o d'instal·lacions agropecuàries i de manera limitada.

- S'implementen les condicions de franges de seguretat en la interfície urbà-forestal (Norma 20.3)
- S'estableixen una sèrie d'objectius al planejament urbanístic orientats a minimitzar l'impacte ambiental, per a evitar l'erosió, contribuir a la preservació del paisatge i minimitzar l'illa de calor urbana, implementant la Norma 42 "Mesures bioclimàtiques en l'edificació". Per a això s'estableix que el planejament urbanístic:
 - Ha d'evitar la nova classificació de sòls destinats a usos residencials, turístics o mixtos en àmbits amb pendents superiors al 25%.
 - En la regulació d'ordenació detallada de les edificacions d'ús residencial o d'ús turístic, ha de garantir que les àrees no ocupables per l'edificació mantinguin, en la major mesura possible, el seu pendent natural i la permeabilitat del seu sòl.
 - Han de garantir uns índexs d'interès, permeabilitat en la regulació d'edificacions d'equipaments en parcel·les de tipologies exemptes.
- Així mateix s'implementa criteris per als projectes d'urbanització:
 - Es desenvoluparà el disseny de sistemes urbans de drenatge sostenibles (DSUS)
 - S'haurà d'estudiar i limitar el procés innecessari d'impermeabilització de sòl, evitant l'abús de pavimentacions dures enfront d'altres opcions més toves i naturals.
 - En el cas de realització de zones d'aparcaments públics en superfície es procurarà el manteniment sòl permeable i vegetat. En el cas de construcció de nous aparcaments subterranis sota espais públics, se serà especialment acurat mantenint el màxim arbratge existent quan això fos possible o bé habilitant espais amb possibilitat de plantació vegetal sobre ells.
- Respecte a la hidrologia i els riscos.
 - S'implementa la Norma 43 incorporant una referència oberta a la necessitat de compatibilitat amb les obligacions de les revisions del Pla Hidrològic vigent. En concret com els instruments d'ordenació territorial i urbanística, en l'ordenació que facin dels usos del sòl, no podran incloure determinacions que no siguin compatibles amb el contingut dels plans de gestió del risc d'inundació, ni amb la normativa aplicable relativa a inundacions, i hauran d'estar al que es disposa sobre delimitació de zones inundables.
 - Els instruments d'ordenació territorial i urbanística han de respectar-ho quant a l'ordenació dels usos del sòl, i a l'obligatòria compatibilitat amb el contingut dels plans de gestió del risc d'inundació, i amb la normativa aplicable relativa a inundacions; d'igual manera quant a la suficiència de recursos hídrics i la capacitat de sanejament, especialment en el referit als usos que suposin un increment en la demanda de recursos hídrics.
 - S'estableix l'obligació al planejament d'adoptar mesures de protecció en relació a la gestió dels riscos d'inundació i a l'adaptació al canvi climàtic (norma 43).
 - Respecte a les zones humides, s'implementen les referència destinades a la seva preservació així com al manteniment i potencial integració d'aquelles no catalogades pel que fa a la seva potencial integració en el sistema d'espais lliures (norma 7 sexies)
- Respecte a la gestió i disponibilitat de recursos hídrics
 - S'incorpora en la Norma 7 la referència a l'ús de vegetació autòctona de baixes necessitats hídriques.
 - S'implementa i modifica la regulació de la Norma 43 implementant la referència quant a la suficiència de recursos hídrics i capacitat de sanejament en el cas d'establiment de nous creixements de sòl urbà, urbanitzable o apte per a la urbanització que suposin un increment en la demanda de recursos hídrics.

- Respecte a la contaminació lumínica
 - En la norma 44, s'actualitza amb la referència la legislació actual en la Llei 3/2005, de 20 d'abril, de protecció del mitjà nocturn de les Illes Balears, i s'actualitza la referència a la tecnologia de lluminàries. En aquesta mateixa norma s'implementen les limitacions d'altura de bàculs referides a zones de baixa il·luminació i en les zones E1 i E2. Així mateix es considera com a zones de baixa il·luminació al sòl rústic i a una franja de 100m de vora de sòl urbà.
- En relació amb la mobilitat
 - Respecte a la revisió del Pla Director Sectorial de carreteres, en una nova disposició transitòria quinzena es recull la cautela en atenció a criteris mig ambientals i de foment de la mobilitat sostenible, de deixar sense efecte, durant un termini màxim de dos anys, una sèrie d'intervencions proposades (variants i desdoblaments) en el vigent Pla Director Sectorial a l'espera que es desenvolupi de la seva revisió per a adaptació al PTIM, actualment en tramitació.
 - S'implementa les referències a polítiques de mobilitat urbana sostenible (Norma 4) amb criteris específics. Així s'assenyala als planejaments urbanístics que s'alineïn amb les polítiques de mobilitat urbana sostenible, i que procurin la reducció de l'ocupació de l'espai públic dels centres urbans pels vehicles automòbils mitjançant la construcció d'aparcaments, per als quals assenyala la rellevància de la intermodalitat en la seva localització i disseny, així com una orientació múltiple amb tractament vegetal i paisatgístic i atenent el seu potencial com a zona de producció d'energia renovable, en una posició d'accés als nuclis.
 - En relació amb ella, es desenvolupa una nova DT 12a Sobre la delimitació de zones prioritàries per a la implantació d'energies renovables i aparcaments. En ella es consideren com a zones prioritàries d'instal·lacions d'energies renovables totes les àrees de desenvolupament urbà d'ús industrial i les àrees de transició. Per a això s'estableixen algunes característiques de parcel·la, tramitació. Així mateix es facilita els projectes integrats d'aparcaments dissuasius amb implantació d'energia renovable.

9. ALTRES DOCUMENTS I ANNEXOS

L'Estudi d'Avaluació Ambiental es complementa amb els següents annexos:

RESUM

De la tramitació i dels canvis rellevants incorporats

ANNEX CARTOGRÀFIC

1.- Cartografia ambiental

ANNEXOS

2.- Impacte energètic i de vulnerabilitat davant el canvi climàtic

3.- Repercussions ambientals en la Xarxa Natura 2000

4.- Incidència paisatgística de la modificació

